

„APROBATĂ
la Adunarea Generală a
Asociației GAL „Lunca Prutului de Jos”
Proces-verbal nr. 1
din 16 februarie 2026

Asociația GAL
„Lunca Prutului de Jos”

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ

2026-2030

CUPRINS:

INTRODUCERE	4
CAPITOLUL I. DESCRIEREA ZONEI GEOGRAFICE ȘI A POPULAȚIEI	
CARE FAC OBIECTUL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ	5
1.1. Amplasarea geografică	5
1.2. Mediul	5
1.3. Populația	6
1.4. Infrastructura fizică și serviciile publice	8
1.5. Infrastructura socială	9
1.6. Patrimoniul material și imaterial	10
1.7. Economia locală	12
1.8. Administrația publică locală și instituțiile publice	14
CAPITOLUL II. DESCRIEREA PROCESULUI DE IMPLICARE A COMUNITĂȚII ÎN	
PROCESUL DE DEZVOLTARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ	15
2.1. Descrierea parteneriatului	15
2.2. Evoluția și potențialul GAL	16
2.3. Misiunea GAL	18
2.4. Viziunea de dezvoltare a teritoriului GAL	18
2.5. Experiența din implementarea strategiei precedente (după caz)	19
2.6. Principiile LEADER în activitatea GAL	20
2.7. Procesul de implicare a comunitatii	22
2.8. Caracterul inovativ al strategiei și alinierea la conceptul de „sat inteligent”	23
2.9. Grupul de acțiune locală în calitate de platformă pentru organizația de management a destinației	24
CAPITOLUL III. ANALIZA NEVOILOR DE DEZVOLTARE ȘI POTENȚIALUL ZONEI	26
3.1. Nevoile de dezvoltare a teritoriului GAL	26
3.2. Resursele necesare de dezvoltare locală	27
3.3. Puncte tari și oportunități	28
3.4. Puncte slabe și amenințări	32
CAPITOLUL IV. OBIECTIVE, MĂSURI ȘI INDICATORI	34
4.1. Obiectivele generale, specifice și ținte măsurabile pentru rezultate	34
4.2. Măsuri de sprijin și indicatori	35
4.3. Angajamentul privind protecția mediului înconjurător	40
4.4. Caracterul integrat al obiectivelor strategiei cu obiectivele strategice naționale	42
4.5. Bugetul strategiei de dezvoltare locală	44
CAPITOLUL V. GESTIONARE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE	45
5.1. Asigurarea gestionării eficiente și transparente activității GAL-ului	45
5.2. Capacitatea GAL de implementare a strategiei de dezvoltare locală	46
5.3. Monitorizarea acțiunilor planificate	47
5.4. Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei de dezvoltare locală	49
5.5. Descrierea procesului de comunicare	50
ANEXE:	
1. Harta unităților administrativ-teritoriale din componența GAL	52
2. Structura organizatorică a GAL	53
3. Planul financiar al strategiei de dezvoltare locală	54
4. Planul de comunicare	59
5. Model de Fișă de monitorizare a proiectelor	61

LISTA DE ABREVIERI

APL – administrație publică locală

ASP – Agenția Servicii Publice

FNDAMR – Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural

GAL – Grup de Acțiune Locală

LEADER – Legături între acțiuni pentru dezvoltarea economiei rurale

MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură

RNDRL – Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală LEADER

SDL – Strategie de dezvoltare locală (a GAL)

u.a.t. – unitate administrativ-teritorială

ODD - Obiectivele de Dezvoltare Durabilă

SNADR – Strategia Națională de Dezvoltare Rurală și Agricolă

INTRODUCERE

Grupul de acțiune locală „Lunca Prutului de Jos” a fost creat pe baza implementării abordării europene LEADER în anul 2018 și a acumulat o experiență semnificativă de atragere și implementare a proiectelor de dezvoltare locală, finanțate în mare parte din mijloacele UE, susținerea Poloniei – Polish Aid, USAID, PNUD și alți donatori externi, iar din anul 2022 - cu suportul Programului LEADER.

Strategia de Dezvoltare Locală a GAL „Lunca Prutului de Jos” este documentul strategic al parteneriatului, orientat, în primul rând, spre creșterea nivelului de trai al populației din teritoriul GAL. Ediția curentă a SDL reprezintă rezultatul unui proces de actualizare a ultimei strategii a GAL „Lunca Prutului de Jos” (2022-2028) și s-a realizat într-un cadru participativ, prin implicarea actorilor locali și membrilor GAL. Procesul de actualizare a valorificat, pe de o parte, documentele strategice ale localităților componente, metodologia LEADER și cerințele cadrului normativ aplicabil (Legea nr. 50/2021 privind grupurile de acțiune locală, Ghidul GAL (2021), Ord. MAIA nr. 150/2025), iar pe de altă parte a fost ghidat de necesitățile comunităților de a se dezvolta durabil și echilibrat, de starea actuală de lucruri, de oportunitățile economice existente și de posibilitatea valorificării responsabile a resurselor teritoriale.

SDL a fost actualizată în perioada octombrie 2025 – ianuarie 2026, în corespundere cu noile cerințe ale cadrului normativ, precum și în scopul corelării documentului cu schimbările economice și sociale recente care au influențat mai mult sau mai puțin prioritățile de dezvoltare ale comunităților. Procesul de planificare strategică a avut la bază premisa că evoluția comunităților depinde de acțiunile sociale, economice și de mediu, precum și de gradul de implicare și cooperare dintre actorii locali (autorități publice, instituții, organizații, agenți economici, grupuri de inițiativă etc.) în cadrul parteneriatului GAL.

Rolul central al SDL constă în îmbunătățirea calității vieții și susținerea creării de locuri de muncă, prin măsuri care vizează modernizarea infrastructurii, dezvoltarea turismului în diverse forme, consolidarea societății civile, extinderea serviciilor sociale, promovarea culturii și a tradițiilor locale, precum și sprijinirea mediului de afaceri. Intervențiile propuse, descrise detaliat în document, sunt menite să contribuie la transformarea teritoriului GAL într-un spațiu mai atractiv și mai competitiv din punct de vedere economic și social, la nivel regional și chiar național. Beneficiarii SDL sunt comunitățile din teritoriul GAL, autoritățile publice locale, organizațiile societății civile, instituțiile sociale, mediul de afaceri, tinerii și, în general, orice persoană fizică sau juridică rezidentă în teritoriu, interesată de dezvoltarea unei activități proprii sau de inițiative comune cu impact local.

În prezent, SDL este actualizată pentru următorii 5 ani, începând cu anul de activitate 2026, astfel încât să răspundă evoluțiilor recente și noilor priorități de dezvoltare ale teritoriului. Actualizarea are la bază o abordare echilibrată, care tratează în mod integrat nevoile și potențialul celor 9 unități administrativ-teritoriale constitutive ale GAL – Crihana Veche, Vadul lui Isac, Colibași, Brînza, Văleni, Slobozia Mare, Cîșlița Prut, Giurgiulești și Manta – asigurând coerență, complementaritate și beneficii distribuibile la nivelul întregului teritoriu.

Strategia conține 5 capitole și anexe, cu un volum total de 62 pagini.

CAPITOLUL I. DESCRIEREA ZONEI GEOGRAFICE ȘI A POPULAȚIEI CARE FAC OBIECTUL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

1.1. Amplasarea geografică

Teritoriul GAL-ului "Lunca Prutului de Jos" este situat în extremitatea de sud-vest a Republicii Moldova, în raionul Cahul, pe sectorul inferior al râului Prut și în proximitatea confluenței Prutului cu Dunărea. Poziționarea la granița cu România și aproape de frontiera cu Ucraina conferă zonei un caracter transfrontalier pronunțat, cu oportunități de cooperare, comerț și turism, dar și cu presiuni specifice asupra infrastructurii și mediului.

În componența teritoriului nostru intră 9 unități administrativ-teritoriale, care acoperă 10 localități: satul Crihana Veche, comuna Manta (localitățile Manta și Pașcani), satul Vadul lui Isac, satul Colibași, satul Brînza, satul Văleni, satul Cîșlița-Prut, satul Slobozia Mare și satul Giurgiulești. Distanțele dintre localitățile învecinate sunt relativ reduse, ceea ce facilitează organizarea serviciilor intercomunitare, mobilitatea forței de muncă și crearea de produse turistice integrate (trasee, evenimente, servicii).

Conectivitatea teritoriului este susținută de principalele căi de transport. Șoseaua națională R34 Chișinău-Giurgiulești traversează zona și asigură legătura cu centrul țării, iar infrastructura feroviară asigură conexiuni logistice spre nodurile economice regionale. Un avantaj competitiv distinct îl reprezintă Portul Internațional (Liber) Giurgiulești, element logistic strategic la nivel național și regional, care amplifică fluxurile de mărfuri și pasageri și creează premise pentru servicii conexe (depozitare, transport, alimentație publică, reparații, servicii pentru șoferi etc.).

Conform Strategiei raionului Cahul 2023-2030, transportul rutier realizează circa 97% din transportul de pasageri și 87% din transportul de mărfuri, iar transportul naval este posibil datorită infrastructurii portuare din Giurgiulești; acest context confirmă rolul teritoriului nostru ca zonă de tranzit și economică.

Din punct de vedere al suprafeței și al utilizării terenurilor, teritoriul nostru păstrează o structură predominant agricolă, completată de suprafețe de apă și ecosisteme de luncă, care definesc identitatea "Luncii Prutului de Jos". Această combinație - terenuri arabile, zone umede, luncă inundabilă, habitate naturale și patrimoniu geologic - este un avantaj major pentru dezvoltarea rurală diversificată: agricultură, agro-procesare, turism, educație ecologică și servicii de agrement.

În același timp, amplasarea în lunca inundabilă și pe sectoare cu relief variat (văi, ravene, zone de alunecări) impune abordări prudente privind planificarea infrastructurii, protecția solului și adaptarea la riscurile climatice.

1.2. Mediul

Teritorial, GAL-ul „Lunca Prutului de Jos” este situat în zona agroclimatică de sud cu veri aride și ierni blânde, caracteristică pentru sudul țării. Cantitatea medie anuală de precipitații este insuficientă, iar temperaturile medii în sezonul cald și rece depășesc de regulă media pe țară cu 2-3 grade Celsius.

Principalele resurse minerale sunt argila și nisipul, întâlnite aici din abundență. Astfel, în zonă există și cariere de nisip și argilă, material utilizat în industria de construcții. În apropierea imediată a satului Văleni mai există însemnate resurse de țiței, extracția acestuia constituind obiectul companiei de stat EHGeoM.

O deosebită importanță pentru mediul zonei GAL-ului, reprezintă Rezervația biosferei “Prutul de Jos”. Rezervația este o arie protejată și a fost inclusă în rețeaua mondială a rezervațiilor biosferice UNESCO, în anul 2018. Prin diversitatea impresionantă a habitatelor și a formelor de viață pe care le

găzduiește într-un spațiu restrâns este un adevărat muzeu al biodiversității de o valoare inestimabilă pentru patrimoniul natural local și mondial. Scopul creării rezervației a fost conservarea spațiilor geografice terestre și/sau acvatice cu elemente și formațiuni fizico-geografice de importanță națională și internațională, care cuprind specii de plante și animale, specifice acestui teritoriu.

În diferite perioade ale anului în zona lacului Belevu pot fi văzuți: egrete, cormorani, țigănuși, pescăruși, rațe, găște, lebede, chire de baltă, corcodei, stârci, precum și efectivele de sute și mii de pelicani. Vegetația, în cea mai mare parte a teritoriului rezervației, este reprezentată de desigurile de trestii și stuf, sălcișuri, precum și de un covor bogat de plante de apă, de luncă inundabilă (papura, pipiriga, nufărul, crinul de apă, răculețul, lintița).

Pe teritoriul rezervației “Prutul de Jos” trăiesc specii de mamifere precum șacalul, vulpea, câinele enot, vidra, nurca europeană, hermelina, nevăstuica, jderul de pădure, bursucul, pisica sălbatică, mistrețul și căpriorul. Alte resurse naturale din zona GAL-ului sunt lacul Manta, bălțile și pâraiele, gârlele, fâșiile forestiere. Lacurile Manta și Belevu, cele mai mari lacuri de apă dulce din țară, au fost incluse în lista zonelor umede de importanță internațională, zona Ramsar.

Figura 1. Stol de pelicani, lacul Belevu, Rezervația Naturală “Prutul de Jos”, s. Slobozia Mare

1.3. Populația

Numărul populației pe teritoriul GAL-ului „Lunca Prutului de Jos” la data de 1 ianuarie 2025 a constituit **20 350** (conform datelor BNS) persoane, ceea ce reprezintă 0,84% din întreaga populație a țării. În conformitate cu numărul populației, localitățile zonei sunt de categorii diferite. Așadar, conform datelor recensământului populației din 2024, cele mai populate sate al parteneriatului sunt Crihana Veche (3 654 locuitori), Slobozia Mare (3 580 locuitori) și Colibași (3 053 locuitori) iar cel mai puțin populat este satul Cășlița-Prut (812 locuitori), celelalte localități având o populație care variază între 1 398 și 2 524 locuitori.

Densitatea populației este de 38,5 locuitori la 1 km², puțin sub media raionului Cahul (47,1 loc./km²), dar mult sub media la nivel național (79,5 loc./km²).

Analiza datelor recensămintelor din 2014 și respectiv 2024, denotă o scădere a numărului populației în teritoriul GAL cu circa **35,7%**. Motivele principale ale evoluției negative a numărului populației sunt procesul de migrație și sporul negativ al populației.

Conform structurii populației pe sexe, femeile reprezintă circa 51,74% din totalul populației, iar bărbații 48,26%.

În toate localitățile din cadrul GAL-ului se atestă o rată medie sau înaltă de migrare a populației apte de muncă peste hotarele țării (între 10 și 25%). Cele mai populare destinații sunt Italia, Belgia, Franța, Germania, Spania, Marea Britanie ș.a. Migrația populației active favorizează îmbătrânirea populației în zonă și adâncește criza de personal calificat în mai multe sectoare ale economiei, educației etc. Urmare a acestui fapt persistă problema copiilor minori rămași temporar cu un singur părinte sau fără

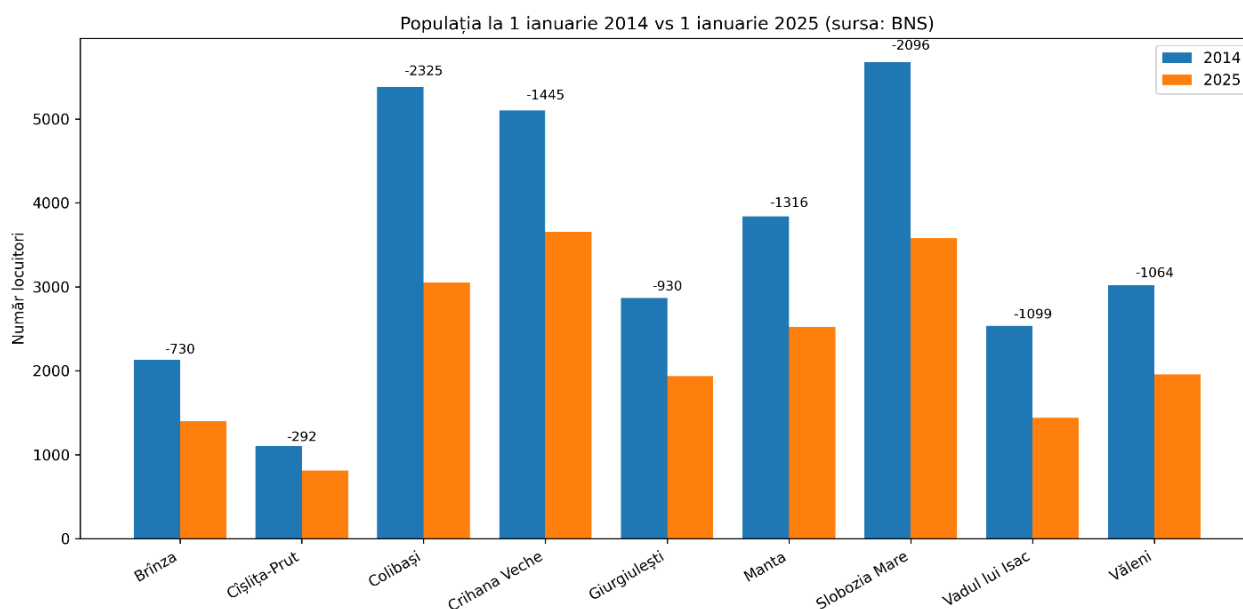

Figura 2. Populația GAL "Lunca Prutului de Jos", date comparative, sursa: BNS

ambii părinți, dar și problema bătrânilor singuri. Pe de altă parte, un aspect cu impact pozitiv al migrării forței de muncă este cel al ușoarei înviorări a activităților economice în zonă, prin investirea remitențelor în mici afaceri.

Sub aspect al apartenenței etnice, conform recensământului din 2024, zona este locuită preponderent de moldoveni (români) 94%, urmași de alte etnii într-un număr mai puțin semnificativ: ucraineni, ruși, romi, bulgari. La nivelul teritoriului GAL, **ponderea persoanelor apte de muncă este de circa 69,4%** (2025). O mare parte dintre persoanele angajate oficial în câmpul muncii își desfășoară activitatea în orașul Cahul (cu precădere locuitorii s. Crihana Veche și com. Manta), în Portul Giurgiulești (locuitorii din s. Giurgiulești și s. Cișlița-Prut), dar și în localitățile de baștină.

Rata de șomaj în rândul populației active se estimează la aproape 18%, numărul șomerilor înregistrați la Oficiul pentru Ocuparea Forței de Muncă fiind mult mai redus. Conform analizelor, cea mai mare parte a forței active de muncă care nu au un loc de muncă sau care au plecat la muncă peste hotarele țării sunt locuitorii cu studii primare, medii și gimnaziale. Profesiile care au cel mai înalt grad de ocupare în zona GAL-ului sunt cele din sfera educației (profesori, educatori etc), sănătății (asistenți sociali, medici etc), agriculturii (muncitori în cadrul întreprinderilor agricole), administrației (funcționari, muncitori etc) și serviciilor.

Noi tratăm evoluția demografică nu doar ca un risc, ci și ca un argument pentru măsuri care cresc atractivitatea teritoriului: infrastructură de bază, servicii sociale și educaționale de calitate, oportunități economice locale și o ofertă cultural-turistică vie. Un aspect important, evidențiat în discuțiile noastre cu APL și actorii locali, este nevoia de a consolida coeziunea comunitară și participarea civică, inclusiv prin implicarea diasporei și a tinerilor în proiecte locale.

Experiența acumulată în perioada anterioară (proiecte locale, inițiative comunitare, parteneriate) arată că investițiile mici, bine ținute, pot genera efecte sociale semnificative: spații de întâlnire, activități culturale, dotări pentru școli și grădinițe, evenimente care valorifică identitatea locală. În SDL curentă, această dimensiune socială este integrată în toate măsurile, astfel încât dezvoltarea economică să nu fie separată de bunăstarea comunității.

1.4. Infrastructura fizică și serviciile publice

Aprovizionarea cu apă, servicii de canalizare și colectare selectivă a deșeurilor sunt unele din cele 3 probleme cu care se confruntă în continuare populația GAL, deși s-au înregistrat progrese semnificative în fiecare dintre localități. Lipsa rețelelor centralizate de canalizare este o problemă majoră pentru teritoriul GAL, acest fapt având un efect nociv asupra mediului ambiant și determinându-i pe locuitorii satelor să-și construiască sisteme proprii, improvizate. O situație favorabilă se înregistrează în localitatea Giurgiulești, unde gradul de conectare a gospodăriilor la rețeaua centralizată de canalizare este de aproximativ 95%. În localitatea Crihana Veche, rata actuală de conectare este de circa 10%, însă sunt planificate extinderi care vor permite atingerea unei rate de conectare de 100% până la sfârșitul anului 2026. O evoluție similară este prevăzută și pentru localitatea Pașcani, unde lucrările de realizare a sistemului de canalizare urmează să fie finalizate integral până la sfârșitul anului 2026.

Aprovizionarea cu apă prin sistemul centralizat este asigurat în proporție de 89%, cea mai mare rată a conectării la conductele de apă o înregistrează satele Brînza, Crihana Veche, Colibași, Slobozia Mare și Giurgiulești (100%), iar cea mai mică rată este la Vadul lui Isac (30%). La aceste cifre se mai adaugă și un număr semnificativ de gospodării conectate la sisteme proprii de apă și canalizare (20-50%).

În decursul ultimilor 3-4 ani, situația ce ține de asigurarea teritoriului cu servicii de salubritate a evoluat pozitiv. Astfel, putem să menționăm că infrastructura de colectare și transportare a deșeurilor menajere este asigurată în 9 din 9 localități din zona GAL. Acestea sunt transportate cu ajutorul tractorului sau a autospecialelor (s. Văleni, s. Slobozia Mare, s. Giurgiulești, s. Colibași). La moment, serviciul de colectare a deșeurilor este prestat de operatorul regional SRL "SERVCOM SUD" din s. Zîrnești pentru localitățile Crihana Veche, Manta și Pașcani. Progrese semnificative a făcut localitatea Manta la capitolul colectării selective a deșeurilor, unde fiecare gospodărie, agent economic și biserica din localitate au primit tomberoane pentru colectarea plasticului și al sticlei.

Dorim să evidențiem faptul că, rezidenții GAL sunt deschiși pentru a achita astfel de servicii, ceea ce ar putea determina o mai bună evoluție a situației în sensul de modernizare a serviciilor și infrastructurii. O problemă comună pentru toată zona, dar și la nivel național este prezența gunoștilor neautorizate, iar administrațiile locale plasează în topul obiectivelor dificultatea depozitării deșeurilor solide. Problema depozitării deșeurilor se încearcă a fi rezolvată de către APL din fiecare localitate separat, prin intermediul diferitor proiecte susținute din surse bugetare și extrabugetare. Îmbunătățirea situației ecologice, dar și a utilizării serviciilor de salubritate în zona GAL, se obține prin informarea corectă și educarea rezidenților teritoriului, în același timp oferindu-le și o infrastructură în acest sens.

În această ordine de idei, dorim să menționăm instalarea pubelelor de gunoi pe lungimea traseului R-34, ce cuprinde localitățile Manta, Văleni, Slobozia Mare. Drumurile publice din zona acoperită de către GAL au lungimea de peste 200 km, inclusiv 47,4 km sunt drumuri locale betonate sau asfaltate.

O bună parte a acestora sunt afectate puternic de traficul intens din zonă, în același timp deteriorând și casele rezidenților care sunt amplasate de-a lungul traseului național, în special fiind vorba de mijloacele de transport de mare tonaj către PIL Giurgiulești și punctele de trecere a frontierei.

Principalul drum de categorie națională este **șoseaua națională R 34 Chișinău-Giurgiulești**. Teritoriul GAL-ului este traversat și de calea ferată care unește orașul Cahul cu portul Giurgiulești, având stație de cale ferată în fiecare localitate din teritoriul GAL-ului (la moment calea ferată nu este funcțională din cauza alunecărilor de teren din s. Văleni). Căile de comunicație terestre și maritime oferă teritoriului GAL oportunități și potențial real de dezvoltare și cooperare regională și internațională, pentru viitor. Populația are acces la telefonie fixă și mobilă (parțial, în teritoriul GAL funcționează serviciile de telefonie mobilă Orange, Vodafone (România)), inclusiv servicii de Internet, furnizate de operatori ca Moldtelecom, Orange, Moldcell, Unite, dar și operatori privați.

1.5. Infrastructura socială

Infrastructura socială a teritoriului GAL „Lunca Prutului de Jos” este constituită din rețeaua instituțiilor de educație, sănătate, cultură și servicii sociale, care asigură furnizarea serviciilor publice de bază pentru populația celor nouă localități membre.

Educația reprezintă una dintre componentele centrale ale infrastructurii sociale. La nivelul teritoriului GAL funcționează un total de 12 instituții de educație timpurie (IET), amplasate în toate localitățile, 1 instituție grădiniță – gimnaziu (Cișlița Prut) 6 instituții de învățământ gimnazial (Crihana Veche, Manta – 2 gimnazii, Vadul lui Isac, Văleni și Slobozia Mare) și 4 licee teoretice (Brînza, Colibași, Giurgiulești și Slobozia Mare). Rețeaua educațională acoperă integral teritoriul GAL, însă se confruntă cu un proces accentuat de reducere a numărului de copii și elevi, determinat de declinul demografic și migrația populației tinere. Instituțiile liceale din localitățile cu rol de centru local, precum Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” din Colibași și Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din Slobozia Mare, concentrează cele mai mari efective de elevi și cadre didactice, în timp ce gimnaziile din localitățile mai mici funcționează cu efective reduse, ceea ce generează presiuni asupra sustenabilității acestora și asupra utilizării eficiente a infrastructurii existente.

Figura 3. Atelier senzorial, renovat în cadrul Programului LEADER, Grădinița de copii nr.2 Romanița, s. Văleni

Educația artistică și culturală este asigurată prin existența unor instituții de profil, care completează oferta educațională formală. În teritoriu funcționează școli de arte și muzică (în localitățile Colibași

și Slobozia Mare), care oferă programe de educație artistică extracurriculară pentru copii și tineri, contribuind la dezvoltarea competențelor creative și la valorificarea talentelor locale.

De menționat că în mai multe localități din GAL s-au efectuat lucrări de renovare a școlilor și a grădinițelor cu suportul oferit de către Fondul de Investiții Sociale din Moldova (FISM), programul Migrație și Dezvoltare Locală (MiDL), DAR 1+3, Biroul Relații cu Diaspora (BRD), AIPA, SFPL, UNDP ș.a.

GAL-ul la rândul său a finanțat proiecte care au contribuit la îmbunătățirea infrastructurii în școli și grădinițe și extinderea gamei serviciilor instructiv-educative prestate prin dotarea terenurilor sportive și de joacă cu echipament necesar și atribute de joacă (tobogane, carusele, leagănuri ș.a.), renovarea pavilioanelor la grădiniță și transformarea acestora în ateliere de creație, renovarea și dotarea laboratoarelor de robotică cu echipament smart și roboței bee-boți ș.a., dotarea cu mobilier necesar a Planetariului din s. Brînza, crearea atelierelor senzoriale etc.

Bibliotecile din localitățile GAL sunt renovate și dotate cu calculatoare prin intermediul programului NOVATECA.

Infrastructura culturală este reprezentată de rețeaua caselor și palatelor de cultură, prezente în toate cele nouă localități ale GAL (9 instituții), cu capacități diferite, cuprinse între 200 și 1000 de locuri. Acestea constituie principalele spații pentru organizarea activităților culturale, educative și comunitare. De asemenea, în teritoriu funcționează biblioteci publice (în fiecare localitate) și muzee locale, care susțin viața culturală și activitățile educaționale.

Serviciile de sănătate sunt asigurate prin rețeaua de asistență medicală primară, formată din oficii ale medicilor de familie și centre ale medicilor de familie. În teritoriu funcționează OMF-uri în majoritatea localităților (Brînza, Cîșlița-Prut, Vadul lui Isac și Văleni), IMSP Centre ale Medicilor de Familie în Crihana Veche și Giurgiulești, precum și structuri medicale mai dezvoltate în Colibași și Slobozia Mare (centre ale medicilor de familie cu servicii de ambulanță). Comuna Manta dispune de două oficii ale medicilor de familie. Accesul la servicii medicale specializate este asigurat preponderent la nivel raional, ceea ce implică deplasări pentru populație. **În fiecare din cele 9 unități administrativ-teritoriale funcționează cel puțin o farmacie.**

Serviciile sociale sunt organizate prin structurile administrației publice locale și personalul de specialitate, fiind orientate către sprijinirea persoanelor vârstnice, familiilor vulnerabile și copiilor aflați în situații de risc. Asistența socială este asigurată de către asistenți și lucrători sociali, angajați de regulă în cadrul primăriilor. În satul Văleni funcționează un Centru multifuncțional ce asigură câte o masă caldă pe zi pentru persoanele în etate rămase fără sprijin. Totodată aici pot beneficia de servicii de asistență psihologică și de alimentație copii de clasa 1 și cei cu cerințe educaționale speciale. În cadrul teritoriului GAL activează în regim normal oficii poștale, stații de pompieri, secții de poliție. Evoluțiile demografice recente, caracterizate prin îmbătrânirea populației, determină o creștere a cererii pentru servicii sociale, în special în domeniul asistenței sociale comunitare.

În ansamblu, infrastructura socială a teritoriului GAL „Lunca Prutului de Jos” este completă din punct de vedere al acoperirii teritoriale, însă necesită adaptare și eficientizare continuă în raport cu dinamica demografică, distribuția beneficiarilor și resursele instituționale disponibile.

1.6. Patrimoniul material și imaterial

Patrimoniul material și imaterial cultural este ceea ce distinge o zonă de alta și îi oferă acesteia identitate. Patrimoniul cultural reprezintă expresia unui mod de viață dezvoltat de o comunitate și

transmis din generație în generație și include obiceiuri, practici, tradiții, obiecte, manifestări artistice și valori.

Zona GAL-ului “Lunca Prutului de Jos” este bogată în obiceiuri și tradiții precum:

- elemente etnofolclorice: hora și bătuta de la sud, ghilabaua, jucatul pupezii - colacul soacrei mari;
- meșteșuguri populare: prelucrarea lânii și a pieii de oaie; prelucrarea fibrelor vegetale - paie împletitul loziei, sălcioarei, papurei; prelucrarea pieii și confecționarea tobelor, brâielor, opincilor, bicelor; țeserea covoarelor tradiționale cu uzor vegetal și a Țolurilor; prelucrarea lemnului - florarii și streșini tradiționale; încondeiatul tivdelor ș.a;
- colectivele etnofolclorice, cetele bărbățești (colindatul de ceată bărbătească de la Slobozia Mare, inclus în patrimoniul cultural imaterial UNESCO), rapsozi populari (Bunica și Bunelul de la Văleni) cu repertoriu autentic;
- muzeele de istorie și etnografie din localități ce conțin tezaur inestimabil;

Obiceiurile, valorile și tradițiile locale sunt cele care unesc comunitatea locală și oferă sentimentul de apartenență la această zonă.

Deși s-au păstrat puține din deprinderile meșteșugăritului, totuși pe teritoriul GAL-ului ne mândrim să avem în continuare meșteri populari ce produc obiecte din lemn, articole din piele, împletesc

Figura 4. Dumitru Zaporojan, meșter popular, s. Slobozia Mare

obiecte din lozie, fabrică instrumente muzicale precum toba și naiul. Ne bucurăm că s-a păstrat tradiția de a broda ia și ștergarul tradițional, batiste de pus pe cap cu ornamente specifice zonei de sud, această îndeletnicire fiind practică preponderent de către generațiile mai în vârstă a GAL-ului nostru. În ultimul timp, GAL-ul nostru pune accent și valorifică unul dintre cele mai vechi îndeletniciri - țesutul covoarelor, pe care se regăsesc elemente precum bujorul, trandafirul, frunzulițe, râul. Toate

muzeele de Istorie și Etnografie din GAL și-au setat ca prioritate această activitate prin amenajarea și dotarea atelierelor de țesut covoare, unde au loc activitățile de educație tehnologică, master class-uri, șezători pentru promovarea și transmiterea tinerei generații a acestei îndeletniciri. De master class-uri pot beneficia turiștii ce vizitează zona GAL, acestea fiind incluse ca și activități ce fac parte din traseele turistice prezente în zonă.

Din punct de vedere istoric, zona GAL-ului se poate evidenția printr-un patrimoniu arheologic bogat și aici putem menționa că există în jur de 14 situri arheologice a istoriei străvechi printre care o necropolă și o așezare din epoca de bronz. Toate descoperirile sunt expuse la muzeele din satele Crihana Veche și Giurgiulești.

Ținem să evidențiem că, în zona GAL-ului sunt prezente pe lângă tradiții, obiceiuri, meșteșuguri, situri arheologice, și Rezervația biosferei, iar toate acestea oferă GAL-ului un potențial turistic considerabil ce necesită a fi valorificat.

Importanța păstrării și transmiterii următoarelor generații a obiceiurilor și tradițiilor specifice zonei este incontestabilă.

Noi, membrii GAL-ului „Lunca Prutului de Jos” suntem convinși, că resursele locale sunt pilonii principali, pe care se bazează dezvoltarea locală și reprezintă potențialul pentru dezvoltare a teritoriului GAL-ului nostru. Considerăm că valorificarea resurselor este unica cale corectă de dezvoltare și noi clasificăm resursele noastre locale în 4 categorii: (i) naturale și istorice, (ii) economice, (iii) umane și (iv) instituționale. Aceste constatări sunt rezultatul discuțiilor și consultărilor care au avut loc în timpul întâlnirilor de lucru al membrilor GAL și consultărilor în teritoriu. Resursele sunt privite de către GAL-ul nostru ca o bază pentru elaborarea și implementarea activităților de dezvoltare a teritoriului GAL-ului.

1.7. Economia locală

Economia locală a teritoriului GAL se bazează pe o combinație de activități tradiționale și oportunități noi generate de poziționarea geografică, de resursele naturale și de infrastructura de transport. Agricultură rămâne sectorul dominant (culturi cerealiere și tehnice, viticultură, legumicultură), completată de zootehnie, pescuit și activități de procesare agroalimentară. În același timp, apropierea de Portul Giurgiu și de punctele de trecere a frontierei stimulează activități de comerț, transport, servicii și logistică, iar potențialul turistic (Rezervația Biosferei, lacuri, trasee, gastronomie) creează premise pentru servicii turistice și economii locale bazate pe experiențe.

Tabel 1. Activitatea economică per localitate

Localitatea	Nr. Agenților economici înregistrați	Tipuri de activități economice în zonă	Prezența infrastructurii turistice	Prezența meșteșugarilor în localitate
Brînza	7	Apicultura, turism (Observatorul astronomic și Planetariul), Hala de carne, lactate și ouă	da	Împletit în fibre vegetale (papură)
Cîșlița – Prut	6	Construcții (spumă poliuretanică), agricultură (fructe și legume de sezon)	da	nu
Colibași	17	Agro-magazine, Moară, frigider industrial, patiserii, fabrica de vinuri, croitorie, fabrica de textile, centru de procesare, spălătorie auto, Târg local și Hala de carne, lactate și ouă, apicultură	da	Împletit în lozie, cojocărit, brodate
Crihana Veche	28	Abator, sere, creșterea prepelițelor, servicii (restaurant), centru de dezvoltare economică	da	Brodate ii și haine pentru păpuși
Giurgiu	25 locali 60 zona PIGL	Elevator, frigider industrial, stații peo (5), portul internațional Giurgiu, punctul de trecere vamal Giurgiu	da	Cioplit în lemn, brodate ii
Manta	14	Frigider industrial, incubator, patiserie, sere	da	Brodate, confecționare opinci, biciuri, tobe, împletit în lozie, țeserea covoarelor
Slobozia Mare	61	Centru de colectare a fructelor și legumelor, abator, fabrica de vinuri "Vinăria din Vale", prelucrarea pieilor, antreprenori	da	Țeserea covoarelor și a brâielor, pielărit, croșetare

		locali: produse din lapte de oaie, capră, kavarma, brutărie, minicramă, Piață Transfrontalieră, turism		
Vadul lui Isac	22	Centru veterinar, ferme de păsări, prelucrarea pieilor, oloinițe, mori, incubator, apicultori, sere, apicultură	da	Cioplirea lemnului, prelucrarea pieilor de oi
Văleni	25	Agro-magazin, frigider industrial, oloinițe, mori, brutării, apicultori, dărcitul lânii, Târg local și Hala de carne, lactate și ouă, apicultură, turism	da	Croșetare, țeserea covoarelor, ornamentarea tivdelor

Agricultura și industria agroalimentară sunt cele mai importante sectoare ale ocupării forței de muncă. Plantele cel mai des cultivate sunt: grâu, porumb, orz, ovăz, floarea-soarelui. O mare suprafață a terenului agricol este cultivat cu viță-de-vie. Pe teritoriul GAL-ului funcționează 2 producători de vin recunoscuți la nivel național, precum Bostavan, Vinăria din Vale (s. Brînza, s. Colibași și s. Slobozia Mare), care anual prelucrează tone de struguri, colectate din satele învecinate.

Prezența târgurilor și halelor de lactate, carne, ouă de la Brînza, Văleni și Colibași oferă partenerilor GAL-ului nostru posibilitatea de a-și comercializa produsele. O oportunitate pentru aceștia este și prezența pieței transfrontaliere de la Slobozia Mare. Locuitorii din regiune, dar și de dincolo de Prut, din România, pot cumpăra de aici produse lactate, conserve, legume și fructe, cereale și nuci, produse din piele și blană, articole de artizanat.

Proximitatea de portul Giurgiulești și de rezervația Biosferei “Prutul de Jos”, ajută regiunea GAL-ului să dezvolte o ofertă turistică atractivă.

Din totalul terenurilor cu destinație **agricolă**, 69% (22485 ha) revin terenurilor arabile. Solul este favorabil activităților agricole, fiind supus parțial, proceselor de eroziune și alunecărilor de teren. Gospodăriile individuale dețin în proprietate grădini și loturi de pământ pe lângă casă, practicând grădinăritul și agricultura de subzistență, pentru necesitățile proprii.

Tendința de consolidare a terenurilor agricole oferă liderilor din domeniu posibilități de realizare a unor volume de producție mai mari, cu o rentabilitate ridicată.

Livezile ocupă un procent neînsemnat în teritoriul GAL, de circa 3% din totalul suprafețelor agricole, marea parte a acestora fiind cultivată cu viță de vie, culturi tehnice și cerealiere.

Zootehnia ocupă un rol însemnat în dezvoltarea economiei în regiune, întrucât aici funcționează mai multe întreprinderi, iar creșterea ovinelor, bovinelor și animalelor de tracțiune (cu precădere asini și cai) reprezintă o preocupare tradițională pentru populație.

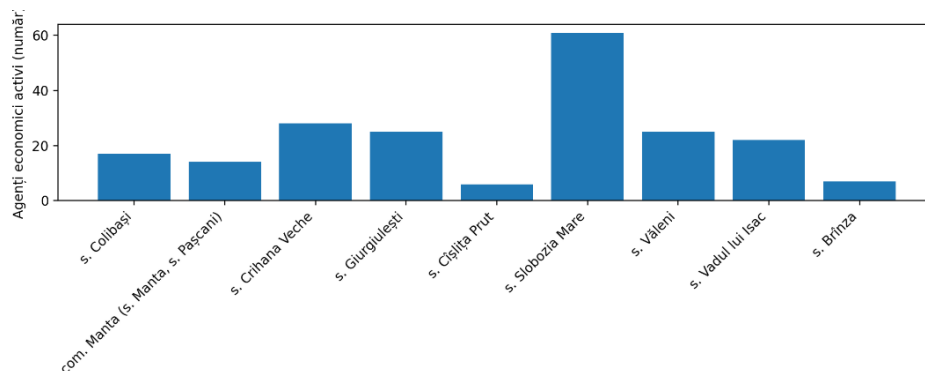

Figura 5. Numărul agenților economici activi pe localități (raportări APL 2025)

Turismul este un domeniu cu un potențial sporit pentru zona GAL-ului. Atracțiile turistice sunt foarte numeroase: monumente naturale, arheologice, arii protejate, faună și floră specifică zonei geografice, rezervația de biosferă „Prutul de

Jos”, muzee, monumente arhitecturale, îndeletniciri tradiționale (apicultura, tăbăcirea pieilor, creșterea animalelor, meșteșugăritul, producerea vinului, morăritul etc), festivaluri culturale, obiceiuri.

Datorită investițiilor în această direcție, din ultimii ani, zona poate oferi vizitatorilor un produs turistic ce include cazarea în case tradiționale renovate, combinate cu bucătăria specifică zonei și parcurgerea traseelor turistice. În satele Pașcani, Văleni și Slobozia Mare există 3 mini crame de producere a vinului și servicii de degustare.

În satele Crihana Veche și Giurgiulești există Centre de Informare Turistică, parte a rețelei ANTRIM de CIT, în cadrul cărora vizitatorii pot face tururi virtuale al zonei și afla mai multe informații despre oferta turistică a regiunii. De asemenea, există Muzeul Pâinii, Tradiții și Obiceiuri unde turiștii pot afla curiozități despre arta de a coace pâine și despre tipurile de pâine specifice zonei. În satul Slobozia Mare, a fost inaugurată cea mai mare piață din partea de sud a țării. Aici vizitatorii au ocazia de a procura produse de la meșteșugarii și meșterițele locale, dar și produse alimentare (brânză, kavarma, produse de panificație, miere de albini, pește etc.).

Situația pandemică și restricțiile care au venit odată cu aceasta, a sporit interesul cetățenilor Republicii Moldova pentru turismul local, ceea ce poate avea doar un efect pozitiv asupra dezvoltării și popularizării turismului pe teritoriul GAL-ului.

1.8. Administrația publică locală și instituțiile publice

Administrația publică locală din fiecare unitate administrativ-teritorială din cadrul GAL-ului „Lunca Prutului de Jos” dispune de experiență relevantă în implementarea proiectelor socio-economice și de infrastructură.

Mai multe localități din teritoriul GAL Lunca Prutului de Jos, precum Crihana Veche, Manta, Vadul lui Isac, Colibași, Văleni și Giurgiulești dispun de o **identitate locală bine conturată**, reflectată prin existența unor **însemne oficiale și elemente de branding local**, instituite la nivel comunitar.

În funcție de specificul fiecărei localități, identitatea locală este reprezentată prin **stemă și drapel**, iar în unele cazuri este completată de **imn local, slogan și brand al localității** (s. Colibași, s. Văleni), care contribuie la consolidarea imaginii comunitare și la promovarea valorilor culturale și identitare. Existența acestor elemente simbolice susține sentimentul de apartenență al locuitorilor și oferă premise favorabile pentru promovarea localităților în cadrul inițiativelor de dezvoltare locală, turistică și culturală.

Localitățile dispun de o vastă **experiență de colaborare** între ele în domeniul dezvoltării potențialului turistic local, toate fiind parte a unui traseu turistic ce începe în s. Crihana Veche și se sfârșește în s. Giurgiulești. Turiștii și vizitatorii care merg în regiune pentru a cunoaște atracțiile și destinațiile turistice, fac popas și la Slobozia Mare pe teritoriul rezervației „Prutul de Jos”. Pe linia promovării culturii există parteneriate viabile cu Consiliul Raional Cahul și Societatea Culturală Română din Constanța.

Un exemplu elocvent de **cooperare intercomunitară** este construcția rețelei de apeduct între Crihana-Veche, Pașcani și Manta, în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale” implementat și finanțat de Agenția pentru Cooperare Internațională a Germaniei GIZ prin intermediul Agenției de Dezvoltare Regională Sud.

Autoritățile publice locale au inițiat în ultimii ani diferite **proiecte de modernizare**, în special pentru construcția infrastructurii fizice și îmbunătățirea serviciilor: repararea drumurilor locale, instalarea și

extinderea iluminatului stradal, prelungirea rețelelor de aprovizionare cu apă, proiecte de ameliorare a mediului înconjurător, susținerea micului business, construirea unui centru multifuncțional și organizarea târgurilor și piețelor etc.

Bugetele locale se formează în mare parte din transferuri, venituri din bugetul de stat, venituri proprii, granturi și alte surse. Ponderea veniturilor proprii variază între 12-74% din totalul veniturilor, cea mai mare pondere fiind înregistrată la Giurgiulești, cu 74% venituri proprii la buget în 2017. Veniturile proprii se formează în majoritatea lor din impozitele funciare pentru terenurile agricole, impozitele achitate de către gospodăriile țărănești și agenții economici din localități, impozitele pe venit și cele funciare încasate de la persoanele fizice, plățile pentru arenda terenurilor din circuitul agricol, taxele pentru amenajarea teritoriului, taxele pentru amplasarea unităților comerciale etc. Comparativ cu bugetele valorificate în anul 2017, cele aprobate în 2018 indică o situație aproape similară, având în vedere că în 5 din cele 9 unități administrativ-teritoriale se atestă o ușoară creștere a bugetului public local, iar în celelalte localități se înregistrează o scădere nesemnificativă.

În partea ce ține de **cooperarea intracomunitară**, aceasta este destul de activă. Astfel, cel puțin în satele Brînza, Crihana Veche, Colibași, Vadul lui Isac, Văleni, Manta, Slobozia Mare, Giurgiulești activează diferite asociații obștești și grupuri de inițiativă, care în ultimii ani își aduc aportul în mod considerabil la schimbarea în bine a lucrurilor din localitatea pe care o reprezintă. În câteva localități funcționează la modul activ asociații de băștinași, organizații formale care implică cetățenii plecați din localitatea de baștină în diferite proiecte de susținere a comunității de origine.

Deasemenea, GAL-ul împreună cu APL-urile cooperează la nivel local cu antreprenorii ce doresc să aplice pentru finanțare, oferindu-le consultanță și ghidaj în acest sens.

CAPITOLUL II. DESCRIEREA PROCESULUI DE IMPLICARE A COMUNITĂȚII ÎN PROCESUL DE DEZVOLTARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

2.1. Descrierea parteneriatului

Forma juridică a parteneriatului Grupului de Acțiune Locală Lunca Prutului de Jos este reglementată de Legea nr. 50 din 09.04.2021 privind grupurile de acțiune locală, care definește GAL-ul ca o asociație non-profit, apolitică, cu statut de persoană juridică, creată în scopul elaborării și implementării Strategiei de Dezvoltare Locală în cadrul Programului LEADER. GAL-ul funcționează în baza unui **parteneriat teritorial local** între sectorul public, sectorul antreprenorial și sectorul civic, cu respectarea principiului echilibrului decizional, astfel încât niciun sector să nu dețină mai mult de 49% din drepturile de vot.

Grupul de Acțiune Locală Lunca Prutului de Jos a fost constituit în baza implementării **abordării LEADER** (acronim din limba franceză *Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale* – Legături între acțiuni pentru dezvoltarea economiei rurale), la inițiativa locuitorilor și actorilor locali din teritoriu. GAL-ul a fost conceput ca un instrument funcțional de dezvoltare integrată a teritoriului, cu un rol strategic în valorificarea potențialului economic, turistic, cultural și natural al zonei din sudul Republicii Moldova, situată în proximitatea Deltei Dunării.

Un punct forte al GAL Lunca Prutului de Jos îl constituie istoricul îndelungat de cooperare între localitățile membre, care împărtășesc valori comune, tradiții, resurse naturale și culturale, precum și o viziune comună asupra dezvoltării locale. Procesul de elaborare a actualei Strategii de Dezvoltare Locală a reprezentat nu doar un exercițiu strategic, ci și o platformă de consolidare a parteneriatului local, de comunicare activă și implicare a membrilor GAL-ului în definirea priorităților și direcțiilor de dezvoltare ale teritoriului.

Teritoriul GAL Lunca Prutului de Jos cuprinde **9 unități administrativ-teritoriale**, cu o populație de aproximativ **20 350 de locuitori**: satele Crihana Veche, Vadul lui Isac, Colibași, Brînza, Văleni, Slobozia Mare, Cîșlița Prut, Giurgiulești și comuna Manta. Dimensiunea teritorială și demografică a GAL-ului îl plasează în **categoria grupurilor de acțiune locală de mărime medie** din Republica Moldova, oferind un echilibru favorabil între capacitatea de implementare a intervențiilor și posibilitatea de a răspunde adaptat nevoilor locale.

Zona este amplasată în sudul Republicii Moldova, în raionul Cahul, de-a lungul râului Prut, la hotar cu România, beneficiind de o poziționare geografică strategică. Această amplasare conferă teritoriului un potențial ridicat pentru dezvoltare economică, turistică și cooperare transfrontalieră, facilitând conexiuni regionale, valorificarea patrimoniului natural și cultural și integrarea în inițiative de dezvoltare la nivel național și internațional.

GAL-ul este constituit din **32 de membri**, reprezentând în mod echilibrat cele trei sectoare ale parteneriatului local: 13 membri din sectorul public (40,6%), 10 membri din sectorul antreprenorial (31,3%) și 9 membri din sectorul civic (28,1%) (organizații neguvernamentale). Această structură asigură un cadru decizional participativ, o bună reprezentativitate a intereselor locale și capacitatea de a implementa intervenții adaptate nevoilor reale ale comunităților.

Prin experiența acumulată, capacitatea instituțională consolidată, implicarea activă a membrilor și rezultatele obținute în implementarea proiectelor de dezvoltare locală, GAL Lunca Prutului de Jos reprezintă un actor-cheie în dezvoltarea teritoriului, capabil să mobilizeze resurse, să susțină inițiativele locale și să contribuie la creșterea coeziunii sociale și economice a zonei.

2.2. Evoluția și potențialul GAL

Teritoriul GAL Lunca Prutului de Jos s-a consolidat în timp ca un spațiu rural cu identitate comună și cu resurse complementare, în care cultura, gastronomia, dansul popular, viticultura, oieritul, infrastructura de transport (drum național și cale ferată), frontiera, râul Prut și proximitatea punctelor strategice creează premise reale pentru dezvoltare economică, turistică și cooperare transfrontalieră. Un element definitoriu care conferă zonei un statut special îl reprezintă Rezervația biosferei „Prutul de Jos” și ecosistemele asociate (Lacurile Beleu și Manta, zonele umede), care amplifică potențialul de ecoturism, educație de mediu și servicii turistice cu valoare adăugată.

Procesul de constituire a GAL-ului a fost construit pe mobilizare locală și pe principiul parteneriatului teritorial dintre sectoarele public, civic și privat. **Primele acțiuni comune au început la finalul anului 2016**, când comunitățile din teritoriu au inițiat un proces de colaborare intercomunitară, informare și mobilizare pentru a înțelege și aplica abordarea LEADER. Această etapă a fost însoțită de schimburi de experiență și de preluarea bunelor practici europene, contribuind la formarea unei culturi organizaționale orientate spre participare, cooperare și rezultate concrete în dezvoltarea locală.

Formalizarea GAL Lunca Prutului de Jos a avut loc în anul 2018, prin semnarea Acordului de Parteneriat Teritorial, moment care a marcat trecerea de la inițiativă comunitară la structură funcțională de dezvoltare locală. În anii următori, GAL-ul a evoluat gradual de la faza de inițiere la o etapă de implementare constantă, în care proiectele au devenit principalul instrument de activizare comunitară, modernizare și valorificare a resurselor locale. Direcțiile de intervenție s-au concentrat pe îmbunătățirea condițiilor de viață, stimularea economiei locale, consolidarea serviciilor publice, revitalizarea patrimoniului material și imaterial și creșterea atractivității turistice a teritoriului.

Un moment-cheie în evoluția instituțională a GAL Lunca Prutului de Jos îl constituie anul **2022**, când structura de guvernare a trecut la o nouă etapă de maturitate. Dacă până în anul 2022 interesele GAL-

ului au fost reprezentate de o **asociație obștească cu rol de Organ Responsabil**, începând cu acest an GAL Lunca Prutului de Jos a dobândit **personalitate juridică proprie**, fiind înregistrat în cadrul **I.P. „Agenția Servicii Publice”, Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept**. Această schimbare a consolidat statutul instituțional al GAL-ului, a clarificat responsabilitățile administrative și financiare și a creat un cadru juridic stabil pentru implementarea strategiilor, gestionarea fondurilor și dezvoltarea parteneriatelor pe termen lung.

Dobândirea personalității juridice a permis GAL-ului să își extindă capacitatea operațională, să gestioneze direct proiecte multifond și să implementeze inițiative proprii, marcând tranziția de la un mecanism de coordonare locală la un actor instituțional matur, cu rol strategic în dezvoltarea teritoriului.

Până la sfârșitul anului 2025, capacitatea de implementare a GAL-ului s-a materializat într-un volum semnificativ de proiecte și investiții la nivel local. La nivelul întregului teritoriu au fost implementate **115 proiecte**, cu un buget total de peste **20 milioane MDL**, distribuția acestora pe localități reflectând o acoperire echilibrată: Crihana Veche – 10 proiecte, Manta – 13, Vadul lui Isac – 5, Colibași – 11, Brînza – 11, Văleni – 22, Slobozia Mare – 30, Cîșlița Prut – 6 și Giurgiulești – 7

Figura 6. Instalarea panourilor fotovoltaice în cadrul Programului LEADER, SRL Voloceai Nichita, s. Colibași

proiecte. Acest volum de investiții confirmă evoluția de la inițiative punctuale la un portofoliu matur de intervenții, orientate spre dezvoltare și activizare comunitară în toate cele trei sectoare – public, civic și privat – completate de proiecte proprii ale GAL.

Din perspectiva domeniilor de intervenție, proiectele implementate în perioada 2018–2025 indică o diversificare clară și o orientare către rezultate concrete. Au fost realizate investiții în dezvoltarea afacerilor locale și modernizarea serviciilor, inclusiv dotarea și extinderea capacităților în domenii precum servicii auto, servicii de înfrumusețare și alte activități economice locale. Componenta turistică a fost consolidată prin amenajarea și modernizarea infrastructurii de vizitare și recreere, integrarea obiectivelor locale în trasee turistice și creșterea calității experienței turistice, inclusiv prin amenajarea unor puncte de popas și obiective de interes local.

Totodată, se remarcă apariția proiectelor orientate spre eficiență energetică și soluții verzi aplicate în economie, inclusiv instalarea sistemelor fotovoltaice pentru activități productive, precum și intervenții în domeniul mediului și reabilitării ecologice, cu impact pozitiv asupra biodiversității și atractivității pe termen lung a regiunii. Lanțul agroalimentar local a fost sprijinit prin dotări și modernizări care au crescut valoarea adăugată a produselor locale, inclusiv în domeniul procesării și producerii alimentelor tradiționale. În paralel, proiectele din domeniul educației, culturii și activizării comunitare au creat spații, servicii și activități dedicate comunității, contribuind la coeziunea socială și la implicarea tinerilor și familiilor.

Acumularea de potențial nu se reflectă doar în numărul proiectelor implementate, ci și în efectele cumulative generate: diversificarea serviciilor locale, creșterea calității produselor, consolidarea infrastructurii de recreere, modernizarea afacerilor și integrarea obiectivelor locale în circuite turistice. În paralel, se observă un proces de profesionalizare economică prin dotarea afacerilor cu utilaje moderne, extinderea capacităților și creșterea competitivității.

În plan strategic și instituțional, maturizarea GAL-ului este susținută de capacitatea de a gestiona programe și finanțări multiple în paralel, de rețelele de cooperare dezvoltate și de inițiativele proprii lansate în ultimii ani. Un element distinctiv pentru teritoriul Lunca Prutului de Jos îl reprezintă **pilotarea primului concept de Organizație de Management al Destinației (OMD) la nivel local din Republica Moldova**, inițiativă care a consolidat guvernanta de destinație, a crescut coerența intervențiilor în turism și a amplificat vizibilitatea externă a zonei.

Evoluția GAL Lunca Prutului de Jos reflectă astfel trecerea de la un parteneriat emergent la un actor local matur, cu capacitate de implementare dovedită, cu o rețea coerentă de proiecte ce acoperă infrastructura publică, economia locală, turismul, mediul, educația și activizarea comunitară și cu un potențial în creștere, fundamentat pe resurse naturale și culturale unice, dar și pe oameni și instituții capabile să transforme aceste resurse în dezvoltare durabilă.

2.3. Misiunea GAL

Definirea misiunii GAL-ului nostru este necesară pentru a asigura **coerența** între analiza teritorială, obiectivele de dezvoltare și intervențiile propuse în cadrul SDL. Misiunea exprimă direcția fundamentală de acțiune a GAL și stabilește cadrul în care sunt prioritizate resursele, selectate măsurile de sprijin și orientate investițiile la nivel local.

În lipsa unei misiuni clar definite, SDL ar risca să devină un document fragmentat, fără o linie logică unitară de dezvoltare.

În cadrul strategiei, misiunea are rolul de **element de legătură** între nevoile reale ale teritoriului și răspunsurile strategice formulate prin obiective generale, obiective specifice și măsuri.

MISIUNEA

Grupul de Acțiune Locală „Lunca Prutului de Jos” contribuie la creșterea economică durabilă a teritoriului prin susținerea sectorului antreprenorial, promovarea valorilor locale și sporirea atractivității turistice a zonei.

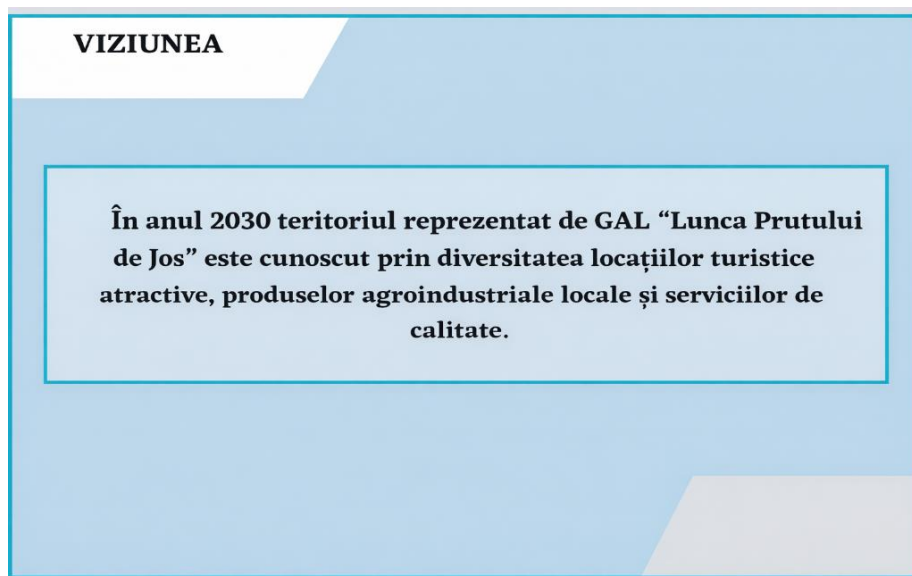
Pentru teritoriul „Lunca Prutului de Jos”, caracterizat prin presiuni demografice, dependență economică de un număr limitat de activități și un potențial turistic și natural valoros, misiunea justifică orientarea strategică spre susținerea antreprenoriatului local, diversificarea economiei și valorificarea durabilă a resurselor locale. Astfel, misiunea nu este declarativă, ci funcțională, oferind un criteriu clar de relevanță pentru intervențiile propuse.

2.4. Viziunea de dezvoltare a teritoriului GAL

Viziunea SDL a GAL „Lunca Prutului de Jos” este necesară pentru a defini direcția de dezvoltare pe termen mediu și lung a teritoriului și pentru a oferi un reper comun tuturor actorilor locali implicați în implementarea strategiei. Viziunea formulează starea dorită a teritoriului la orizontul anului 2030

și oferă un cadru de referință care orientează atât prioritizarea obiectivelor, cât și selecția măsurilor și a proiectelor sprijinite prin SDL.

În cadrul strategiei, viziunea are rolul de a reda rezultatele așteptate ale intervențiilor, pornind de la potențialul local și de la nevoile identificate în analiza teritorială. Pentru teritoriul „Lunca Prutului de Jos”, caracterizat prin resurse naturale valoroase, potențial turistic ridicat și tradiții agroindustriale locale, viziunea justifică orientarea noastră comună spre dezvoltarea turismului durabil, creșterea valorii adăugate a produselor locale și îmbunătățirea calității serviciilor.

Astfel, viziunea oferă claritate intervențiilor și asigură legătura dintre analiza situației actuale și obiectivele de dezvoltare asumate.

Pentru GAL, viziunea reprezintă reperul care ghidează activitatea organizației pe întreaga perioadă de implementare a SDL. Ea orientează rolul GAL ca facilitator al dezvoltării locale, ca

promotor al identității teritoriale și ca actor care susține inițiativele cu impact pe termen lung. Viziunea contribuie la menținerea unei direcții clare în procesul decizional, evitând abordările fragmentate și asigurând continuitatea acțiunilor, inclusiv în contextul schimbărilor socio-economice. Totodată, viziunea are un rol important în mobilizarea comunităților locale, oferind o imagine clară asupra beneficiilor urmărite prin implementarea strategiei. Prin definirea unei perspective comune asupra viitorului teritoriului, viziunea sprijină asumarea colectivă a SDL și consolidează rolul GAL „Lunca Prutului de Jos” ca structura care coordonează și susține dezvoltarea coerentă, competitivă și durabilă a teritoriului până în anul 2030.

2.5. Experiența din implementarea strategiei precedente

Perioada **2022–2025** a reprezentat pentru GAL Lunca Prutului de Jos o etapă de **implementare intensivă a intervențiilor strategice**, caracterizată prin creșterea complexității proiectelor, diversificarea domeniilor de intervenție și consolidarea capacității de a genera rezultate concrete la nivel teritorial. Aplicarea abordării LEADER în acest interval a demonstrat că mecanismele dezvoltate anterior funcționează eficient în practică și pot răspunde adaptat unui context socio-economic aflat în permanentă schimbare.

În intervalul 2022–2025, GAL Lunca Prutului de Jos a implementat un număr semnificativ de proiecte de dezvoltare și activizare comunitară (69 la număr), cu impact direct asupra infrastructurii publice, economiei locale, turismului, patrimoniului cultural și coeziunii comunitare. Proiectele au fost realizate de beneficiari din sectorul public, civic și privat, confirmând caracterul participativ al strategiei și aplicarea reală a principiului parteneriatului local.

Un element distinctiv al acestei perioade îl constituie **diversificarea și combinarea surselor de finanțare**, care a permis implementarea simultană a mai multor intervenții. GAL a derulat proiecte

finanțate prin Programul LEADER, Fondul de Dezvoltare Rurală, Programul EU4Moldova: regiuni-cheie, precum și inițiative proprii, precum *Digital Impact – Focus on Cahul* și *Fondul Inovatorii*. Această abordare a facilitat continuitatea intervențiilor și a contribuit la creșterea impactului cumulativ al proiectelor la nivel de teritoriu.

Din perspectivă economică, strategia a susținut dezvoltarea și modernizarea afacerilor locale, în special în domeniile agroalimentar, turistic, meșteșugăresc și al serviciilor. În perioada analizată au fost sprijinite inițiative orientate spre diversificarea produselor și serviciilor locale, consolidarea brandurilor locale, modernizarea capacităților de producție și crearea de noi oportunități de angajare. Totodată, proiectele au contribuit la integrarea afacerilor locale în circuite turistice și în rețele de promovare la nivel regional și național.

Componenta turistică a fost una dintre direcțiile cu cea mai mare dinamică în perioada 2022–2025, fiind consolidate investițiile în infrastructura turistică, servicii conexe și promovare. Un rol central l-a avut **aplicarea conceptului de Organizație de Management al Destinației (OMD)**. Prin această abordare, a fost îmbunătățită coordonarea actorilor din turism, a crescut coerența acțiunilor de promovare și s-au dezvoltat instrumente moderne de vizibilitate, inclusiv platforma www.luncaprutului.md, utilizată pentru prezentarea destinațiilor, serviciilor turistice și evenimentelor locale.

În același timp, strategia a generat efecte pozitive asupra infrastructurii comunitare și educaționale, prin proiecte ce au vizat renovarea și dotarea instituțiilor publice, crearea de spații comunitare și îmbunătățirea serviciilor sociale. O parte dintre intervenții au integrat soluții de eficiență energetică și utilizarea surselor regenerabile, contribuind la reducerea costurilor de operare și la alinierea teritoriului la principiile dezvoltării durabile.

Implementarea strategiei în perioada 2022–2025 a oferit, de asemenea, un cadru de învățare aplicată, evidențiind importanța adaptării continue a intervențiilor la nevoile comunităților, a consolidării capacităților beneficiarilor locali și a menținerii unui dialog constant cu actorii locali. Aceste experiențe au fost valorificate în procesul de elaborare a noii Strategii de Dezvoltare Locală, orientând-o către intervenții mai bine ținute, cu impact măsurabil și sustenabilitate pe termen lung.

În ansamblu, experiența de implementare din perioada 2022–2025 confirmă rolul GAL Lunca Prutului de Jos ca **mecanism funcțional de livrare a dezvoltării locale**, capabil să transforme prioritățile strategice în rezultate concrete pentru comunități și să contribuie activ la dezvoltarea durabilă a teritoriului.

2.6. Principiile LEADER în activitatea GAL

În activitatea sa, GAL „Lunca Prutului de Jos” se ghidează în permanență de cele 7 principii LEADER consfințite atât în practica internațională (europeană), cât și în cadrul legal autohton (art. 7 al Legii nr. 50/2021):

Abordarea teritorială. Reprezintă un element fundamental al abordării LEADER, care constă în utilizarea eficientă a resurselor locale din cadrul zonei specifice a parteneriatului GAL, cu desfășurarea activităților integrate în baza unei viziuni comune. Aceasta presupune o coordonare teritorială, factuală și temporală a politicilor, cu implicarea tuturor părților vizate și a publicului larg. Parteneriatul GAL „Lunca Prutului de Jos” reprezintă un teritoriu omogen din punct de vedere al resurselor și potențialului local. Acesta include 9 unități administrativ-teritoriale din zona de sud a Republicii Moldova.

Așadar, asocierea actorilor locali din teritoriul parteneriatului GAL se bazează pe asumarea unor valori sociale și civice comune, diversificarea și consolidarea sectorului economic și valorificarea patrimoniului natural, cultural și istoric.

Parteneriate locale. Parteneriatul local din cadrul GAL „Lunca Prutului de Jos” reunește autoritățile publice locale din cele 9 localități partenere, reprezentanți ai mediului de afaceri, organizații neguvernamentale, instituții educaționale și culturale, precum și lideri comunitari activi. GAL-ul implică în mod echilibrat parteneri publici și privați, reflectând diversitatea socio-economică a microregiunii și asigurând o reprezentativitate reală a tuturor categoriilor de actori locali. Fiecare sector din parteneriatul GAL contribuie cu experiența și resursele proprii la conturarea unei viziuni comune de dezvoltare rurală integrată și durabilă.

Parteneriatul funcționează pe baza principiului cooperării și a dialogului deschis între sectoare, promovând egalitatea de șanse și implicarea activă a tuturor actorilor în viața comunității. Procesul decizional se realizează prin intermediul adunărilor generale, consiliilor de coordonare și grupurilor tematice de lucru, unde sunt discutate prioritățile, proiectele și inițiativele care vizează dezvoltarea celor 9 localități.

Forma juridică a GAL-ului este una non-profit, cu personalitate juridică proprie, având misiunea de a mobiliza resursele locale și externe pentru a susține dezvoltarea economică, socială și culturală a microregiunii. În acest sens, parteneriatul reprezintă o platformă de cooperare permanentă între administrațiile publice, mediul privat și sectorul asociativ, menită să asigure implementarea coerentă și participativă a SDL.

Principiul „de jos în sus” propune elaborarea SDL în baza viziunilor, necesităților și informațiilor furnizate de reprezentanții comunităților locale, cei care cunosc cel mai bine starea lucrurilor din teritoriul în care locuiesc.

Acest tip de abordare a fost utilizat atât la etapa de creare a GAL, cât și la orice etapă decizională, prin aplicarea unor mecanisme participative, cum sunt consultările publice, chestionarele și atelierele comunitare. Astfel, la nivel local, a fost asigurată implicarea tuturor grupurilor în identificarea și evaluarea resurselor locale (umane, economice, naturale și instituționale), formularea viziunii, misiunii și priorităților de dezvoltare, precum și monitorizarea indicatorilor relevanți cu participarea directă a actorilor locali.

Acțiuni integrate și multisectoriale. Abordarea LEADER prevede acțiuni integrate și multisectoriale și creează un mecanism durabil, incluziv și inovator de luare a deciziilor privind dezvoltarea locală.

Pentru atingerea obiectivelor comune, nevoile și resursele zonei au fost analizate într-o manieră integrată. SDL a GAL „Lunca Prutului de Jos” prevede acțiuni bazate pe legăturile dintre sectoarele economic, social, cultural și de mediu, planificate coerent și coordonate pentru a genera efecte de sinergie. Acest model permite armonizarea priorităților locale cu strategiile regionale și naționale, consolidând impactul pe termen lung al intervențiilor.

Colaborarea în rețea. GAL „Lunca Prutului de Jos” își propune crearea și consolidarea rețelelor de dezvoltare per sectoare, cu implicarea activă a actorilor locali. O prioritate este dezvoltarea parteneriatelor intersectoriale și implementarea proiectelor comune care contribuie la identificarea celor mai potrivite soluții pentru dezvoltarea comunităților. De asemenea, GAL-ul va colabora cu RNDRL și cu alte rețele similare din țară și din străinătate, facilitând schimbul de experiență și

participarea la inițiative comune. Rețelele create vor genera noi oportunități economice și sociale pentru locuitorii din teritoriu.

Inovația. Abordarea LEADER presupune susținerea inițiativelor și ideilor inovatoare, precum și implementarea tehnologiilor moderne, valorificând cunoștințele și resursele locale. GAL „Lunca Prutului de Jos” își propune să promoveze soluții inovatoare pentru dezvoltarea rurală: digitalizarea serviciilor publice, utilizarea energiei regenerabile, modernizarea agriculturii și crearea unor oportunități unice pentru populație. Prin asumarea acestui principiu, GAL-ul sprijină îmbunătățirea productivității, perfecționarea tehnică și asigurarea dezvoltării armonioase a teritoriului. În același context și aplicând acest principiu, GAL-ul tinde să implementeze practici asociate cu conceptul de „sat inteligent”, ca un mecanism cu perspectivă îndelungată în dezvoltarea locală asumată și responsabilă.

Principiul cooperării. Pentru consolidarea capacităților și valorificarea oportunităților locale, GAL „Lunca Prutului de Jos” va coopera activ cu alte grupuri și instituții din țară și din străinătate. Cooperarea interteritorială și transnațională va permite schimbul de bune practici, transferul de cunoștințe și dezvoltarea unor proiecte comune în domenii precum turismul, antreprenoriatul și mediul. Asocierea între reprezentanții aceluiași sector va contribui la creșterea performanței economice și la dezvoltarea sustenabilă a microregiunii.

2.7. Procesul de implicare a comunității

Actualizarea SDL a GAL „Lunca Prutului de Jos” a fost realizată printr-un **proces participativ** asumat, bazat pe cooperarea deja existentă în cadrul parteneriatului (în perioada septembrie 2025-ianuarie 2026). Având în vedere faptul că GAL-ul este o entitate funcțională, cu experiență în implementarea strategiilor anterioare, procesul nu a vizat constituirea sau reorganizarea GAL-ului, ci adaptarea strategică a SDL la noile realități socio-economice și demografice ale teritoriului.

Un instrument-cheie al implicării comunității l-a constituit aplicarea **chestionarelor de colectare a datelor locale**, distribuite în toate localitățile membre ale GAL. Chestionarele au fost completate de autoritățile publice locale și de reprezentanți ai instituțiilor publice, oferind informații actualizate privind evoluția populației, infrastructura fizică și socială, serviciile publice, economia locală, turismul și patrimoniul cultural. Datele colectate au fost centralizate și analizate de echipa GAL și au stat la baza actualizării analizei teritoriale și a capitolelor tematice din SDL.

Rezultatele chestionarelor au fost discutate în cadrul **ședințelor de lucru și consultărilor** organizate cu primarii localităților membre, reprezentanți ai mediului antreprenorial, ai sectorului cultural și ai societății civile. Aceste consultări au avut un caracter aplicat și au urmărit validarea constatărilor, identificarea diferențelor față de perioada strategică precedentă și prioritizarea problemelor care necesită intervenții în perioada 2026–2030.

Implicarea comunității a continuat prin organizarea discuțiilor de grup și a atelierelor de lucru, în cadrul cărora au fost analizate punctele forte și vulnerabilitățile teritoriului, oportunitățile de dezvoltare și riscurile existente. Exercițiul de actualizare a analizei SWOT, dar și reformularea măsurilor de dezvoltare au permis formularea unor concluzii adaptate și a contribuit la corelarea nevoilor identificate cu elementele menționate.

În paralel, au fost colectate și discutate **propuneri de indicatori și de buget**, care au contribuit la ajustarea finală a obiectivelor specifice și a măsurilor de sprijin. Aceste propuneri au fost analizate din perspectiva relevanței pentru teritoriu și a alinierii la cadrul strategic național și la principiile

LEADER. Procesul participativ a asigurat faptul că SDL actualizată reflectă necesitățile reale ale comunităților și este susținută de actorii locali.

Tabel 2. Procesul de implicare a comunității în actualizarea SDL GAL „Lunca Prutului de Jos”

Perioada	Instrument participativ	Tip de activități	Rezultat
Etapa I	Chestionare locale	Colectare date privind populația, infrastructura, economia, turismul și serviciile publice	Bază factuală pentru analiza teritorială
Etapa II	Ședințe de lucru	Discutarea și validarea datelor colectate cu APL și actori locali	Clarificarea schimbărilor față de perioada precedentă
Etapa III	Discuții de grup / ateliere	Actualizarea analizei SWOT și identificarea priorităților	SWOT actualizat și priorități validate
Etapa IV	Consultări tematice	Colectare și analiză propuneri de intervenții și idei de proiecte	Ajustarea obiectivelor și măsurilor SDL
Etapa V	Revizuire finală	Validare conținut SDL cu actorii locali	Asumare locală a strategiei

Pe tot parcursul procesului de actualizare, comunicarea cu comunitățile locale a fost una continuă, realizată prin ședințe formale, consultări la necesitate și discuții ad-hoc. Această abordare a permis menținerea unui dialog viu între membri și identificarea consensului asupra momentelor strategice asumate. În concluzie, implicarea comunității a reprezentat un element esențial în actualizarea SDL, contribuind la asumarea locală a obiectivelor și măsurilor propuse pentru perioada 2026–2030.

2.8. Caracterul inovativ al strategiei și alinierea la conceptul de „sat inteligent”

Strategia de Dezvoltare Locală a GAL „Lunca Prutului de Jos” are un caracter inovativ clar, determinat atât de aplicarea consecventă a abordării LEADER, cât și de integrarea unor soluții moderne de dezvoltare rurală, adaptate realităților locale. Inovația strategiei nu este una formală, ci este reflectată în mod practic în structura obiectivelor generale, a obiectivelor specifice și a măsurilor de sprijin, care urmăresc dezvoltarea economică, coeziunea socială, protecția mediului și creșterea rezilienței comunităților rurale.

Un prim element de inovare este **inovația socială**, reflectată în modul în care strategia sprijină implicarea activă a comunității și valorificarea capitalului uman local.

Prin **Obiectivul General 1 – Consolidarea economiei locale** și obiectivele specifice aferente, SDL încurajează dezvoltarea afacerilor neagricole, a inițiativelor turistice, a serviciilor locale și a formelor de antreprenariat rural, inclusiv a celor inițiate de tineri și femei.

Măsurile de sprijin prevăzute contribuie la diversificarea economiei locale și la crearea de locuri de muncă, reducând dependența comunităților de un număr limitat de activități economice tradiționale.

Un alt pilon important al caracterului inovativ al strategiei îl constituie **Obiectivul General 3 – Tranziția verde și utilizarea durabilă a resurselor**, care reflectă orientarea GAL către economia

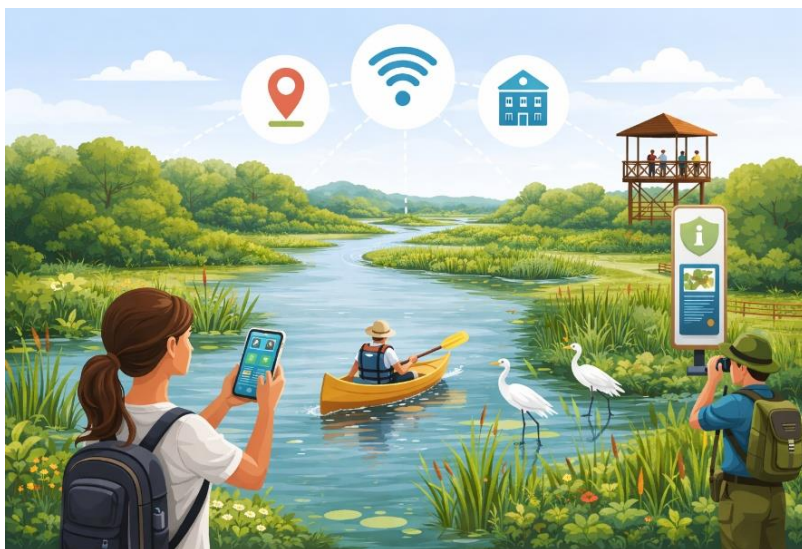

Figura 7. Reprezentare a integrării conceptului de „sat inteligent”

circulară și adaptarea la schimbările climatice. Prin obiectivele specifice și măsurile de sprijin asociate acestui obiectiv, strategia promovează utilizarea eficientă a resurselor locale, reducerea impactului asupra mediului, gestionarea responsabilă a deșeurilor, precum și implementarea unor soluții bazate pe surse regenerabile de energie. Aceste intervenții contribuie direct la creșterea rezilienței teritoriale și la îmbunătățirea calității vieții în comunitățile rurale.

Caracterul inovativ al SDL este consolidat și prin **integrarea principiilor economiei circulare** în intervențiile propuse. Măsurile aferente OG 3 susțin inițiative care valorifică resursele locale, reduc pierderile și încurajează reutilizarea și eficiența energetică, oferind comunităților soluții practice pentru o dezvoltare durabilă. Această abordare este în concordanță cu politicile naționale și europene privind tranziția verde și contribuie la modernizarea teritoriului GAL.

În acest context, GAL „Lunca Prutului de Jos” își asumă **promovarea conceptului de „sat inteligent” (Smart Village)** ca direcție transversală de dezvoltare. Conceptul este abordat într-o manieră integrată, care combină modernizarea infrastructurii locale, îmbunătățirea serviciilor publice, utilizarea soluțiilor digitale, protecția mediului și implicarea activă a comunității. Măsurile din cadrul OG 1 și OG 3, împreună cu intervențiile orientate spre infrastructură, servicii publice și cooperare, creează condițiile pentru aplicarea practică a conceptului de sat inteligent la nivelul localităților din teritoriu.

Astfel, caracterul inovativ al SDL a GAL „Lunca Prutului de Jos” constă în capacitatea de a integra dezvoltarea economică, tranziția verde și guvernanta participativă într-un cadru strategic coerent. Strategia oferă comunităților locale instrumente concrete pentru implementarea unor soluții inteligente, adaptate contextului rural, contribuind la dezvoltarea unor comunități mai competitive, mai reziliente și mai bine conectate la tendințele europene de dezvoltare rurală.

2.9. Grupul de acțiune locală în calitate de platformă pentru organizația de management a destinației

Grupul de Acțiune Locală „Lunca Prutului de Jos” funcționează nu doar ca structură de implementare a abordării LEADER, ci și ca **platformă operațională pentru coordonarea dezvoltării turistice a teritoriului**, asumând în mod practic rolul de **Organizație de Management a Destinației (OMD)**. Această funcție derivă din specificul teritoriului, caracterizat printr-un patrimoniu natural și cultural valoros, o ofertă turistică diversă și necesitatea unei coordonări unitare a actorilor implicați în turism. Teritoriul GAL „Lunca Prutului de Jos” reprezintă una dintre cele mai active și recunoscute zone turistice rurale din Republica Moldova, datorită prezenței Rezervației Biosferei „Prutul de Jos”, lacurilor Beleu și Manta, patrimoniului cultural imaterial bogat, gastronomiei locale, meșteșugurilor tradiționale și infrastructurii turistice aflate într-un proces continuu de dezvoltare. În acest context,

GAL-ul a preluat în mod natural rolul de **facilitator al inițiativelor turistice locale**, asigurând legătura dintre autoritățile publice locale, mediul de afaceri, sectorul asociativ și comunitate.

Funcționarea GAL-ului ca platformă OMD se bazează pe **experiența acumulată în pilotarea primului OMD din Republica Moldova – OMD „Lunca Prutului”**, precum și pe existența unui **brand teritorial consolidat**, recunoscut la nivel național. Procesul de pilotare a OMD a fost realizat etapizat, cu sprijinul mai multor parteneri instituționali și financiari, constituind un exercițiu aplicat de guvernanță a destinației la nivel rural.

Un rol esențial în acest proces l-a avut *Solidarity Fund PL în Moldova*, care a susținut dezvoltarea OMD „Lunca Prutului” în cadrul a trei ediții ale Fondului Inovatorii, cu un buget total de aproximativ 1,54 milioane MDL, resurse orientate spre consolidarea capacităților locale, dezvoltarea instrumentelor de management al destinației și promovarea brandului teritorial.

Figura 8. Brandul regiunii Lunca Prutului, elaborat în cadrul Fondului Inovatorii, cu susținerea Solidarity Fund PL în Moldova

De asemenea, GAL-ul a beneficiat de finanțare prin programul *Digital Impact – Focus on Cahul*, în valoare de 515.000 MDL, proiect în cadrul căruia a fost dezvoltată platforma digitală www.luncaprutului.md, utilizată ca instrument central de promovare a destinației și de centralizare a ofertei turistice locale.

Procesul de dezvoltare a OMD a fost completat de susținerea *Consiliului Raional Cahul*, care a contribuit cu 100.000 MDL, precum și de *Ministerul Culturii*, prin intermediul *Oficiului Național al Turismului (ONT)*, cu o finanțare de 65.000 MDL, resurse care au permis participarea destinației la târguri și expoziții turistice naționale și internaționale, precum și elaborarea unui **traseu terestru intuitiv** pentru orientarea și conectarea obiectivelor turistice din teritoriu. Totodată, pentru consolidarea cooperării și a schimbului de bune practici, au fost semnate **acorduri de parteneriat** cu *OMD Municipiul Tulcea (România)* și cu *ANTRIM – Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern din Moldova*.

În această calitate, GAL-ul contribuie activ la promovarea destinației prin coordonarea campaniilor de promovare, participarea la evenimente de profil, dezvoltarea de materiale promoționale comune și gestionarea platformei online www.luncaprutului.md, care centralizează informații despre atracții, servicii, evenimente și produse locale. Un rol esențial îl constituie **crearea și consolidarea produselor turistice integrate**, care depășesc granițele administrative ale unei singure localități, prin dezvoltarea și promovarea traseelor tematice (naturale, culturale, gastronomice), a rutelor de vizitare a muzeelor și atelierelor meșteșugărești, precum și a evenimentelor culturale și festivalurilor.

Din punct de vedere instituțional, GAL-ul asigură un cadru de dialog și coordonare între actorii relevanți pentru turism: autorități publice locale, Consiliul Raional Cahul, Centrele de Informare Turistică (Crihana Veche, Giurgiulești), antreprenori din domeniul HoReCa, asociații obștești și grupuri de inițiativă. Această coordonare permite identificarea nevoilor reale ale sectorului turistic,

prioritizarea investițiilor și corelarea inițiativelor locale cu politicile naționale în domeniul turismului și dezvoltării regionale.

Rolul GAL-ului ca platformă OMD este reflectat explicit în prezenta Strategie de Dezvoltare Locală prin corelarea acestuia cu **Obiectivul General 1 – Consolidarea economiei locale**, în special cu **Obiectivul Specific 1.2 „Diversificarea economiei rurale prin consolidarea turismului și inițiativelor neagricole cu potențial sporit”**, fiind susținut direct de **Măsura 1.2.1 „Sprijin pentru dezvoltarea sectorului turistic și pentru activități de punere în valoare a creației artistice și identității locale”**.

Totodată, GAL-ul contribuie la **consolidarea capacităților locale în domeniul managementului destinației**, prin instruirii, schimburi de experiență, sprijin pentru digitalizarea serviciilor turistice și promovarea standardelor de calitate, urmărind profesionalizarea actorilor locali și creșterea competitivității destinației „Lunca Prutului de Jos”.

Prin includerea explicită a acestui rol în Strategia de Dezvoltare Locală 2026–2030, GAL „Lunca Prutului de Jos” își asumă **continuarea și dezvoltarea funcției de platformă OMD**, asigurând valorificarea coerentă a potențialului turistic, creșterea vizibilității destinației, stimularea economiei locale și consolidarea identității teritoriale, cu impact direct asupra calității vieții comunităților din teritoriu.

CAPITOLUL III. ANALIZA NEVOILOR DE DEZVOLTARE ȘI POTENȚIALUL ZONEI

3.1. Nevoile de dezvoltare a teritoriului GAL

Poziționarea fizică și geografică a teritoriului GAL Lunca Prutului de Jos influențează în mod direct dezvoltarea economică, socială și infrastructurală a comunităților locale. Accesul la rețelele de transport, la servicii publice de bază, precum și capacitatea teritoriului de a valorifica resursele locale determină nivelul de atractivitate al zonei și calitatea vieții populației.

Analiza situației din teritoriu evidențiază **necesitatea modernizării activităților agricole și diversificării ocupațiilor neagricole**, ca soluții pentru creșterea competitivității economice și reducerea vulnerabilității socio-economice. **Numărul redus de locuri de muncă, nivelul scăzut al veniturilor și migrația populației tinere** continuă să reprezinte provocări majore pentru dezvoltarea durabilă a zonei.

O nevoie prioritară a teritoriului este **dezvoltarea infrastructurii de bază, în special a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, a stațiilor de epurare, precum și modernizarea infrastructurii rutiere locale și de acces**. Starea precară a drumurilor, lipsa canalizării centralizate și infrastructura tehnico-edilitară insuficient dezvoltată limitează accesul populației la servicii de calitate și descurajează inițiativele antreprenoriale.

Dezvoltarea economică a teritoriului este influențată de **infrastructura de acces către activitățile agricole, economice și turistice**. Deși s-au realizat investiții importante în regiune, fondurile disponibile nu reușesc să acopere în totalitate toate necesitățile, ceea ce limitează funcționarea optimă a afacerilor existente și apariția unor noi inițiative economice.

Teritoriul GAL dispune de resurse naturale și culturale valoroase, iar în ultimii ani s-au realizat investiții importante în dezvoltarea infrastructurii turistice și de recreere, inclusiv prin crearea de noi locuri de cazare, amenajarea spațiilor de agrement, dezvoltarea de noi servicii turistice în zonă. Această evoluție a contribuit la creșterea atractivității regiunii și la stimularea turismului local. Totuși, în ciuda progreselor înregistrate, oferta turistică actuală nu poate acoperi pe deplin cererea și potențialul zonei, iar anumite obiective turistice și ecosisteme necesită în continuare investiții și

modernizări. Astfel, se menține necesitatea dezvoltării infrastructurii turistice și a serviciilor conexe pentru a consolida regiunea ca destinație competitivă și atractivă pentru vizitatori.

O altă nevoie majoră este protecția mediului și gestionarea durabilă a resurselor naturale, inclusiv implementarea sistemelor de colectare selectivă a deșeurilor, reducerea poluării, reabilitarea resurselor de apă și prevenirea riscurilor de mediu. Totodată, se constată necesitatea creșterii eficienței energetice și a utilizării surselor de energie regenerabilă în instituțiile publice și gospodării.

Din perspectivă socială, se evidențiază **nevoia de consolidare a serviciilor sociale, medicale și educaționale, precum și de dezvoltare a infrastructurii comunitare**. Accesul limitat la servicii de sănătate, lipsa centrelor de resurse pentru copii și tineri, infrastructura educațională parțial adaptată și oferta redusă de activități recreative afectează coeziunea socială și participarea comunitară.

Integrarea grupurilor vulnerabile, inclusiv a persoanelor vârstnice și a persoanelor cu dizabilități, reprezintă o prioritate transversală, fiind necesare servicii dedicate, infrastructură adaptată și inițiative cu impact social. Consolidarea capitalului social și implicarea cetățenilor în viața comunității sunt esențiale pentru dezvoltarea durabilă a teritoriului.

În ansamblu, nevoile de dezvoltare ale teritoriului GAL Lunca Prutului de Jos reflectă existența unor deficiențe structurale în infrastructură, economie și servicii publice, dar și a unui potențial semnificativ de dezvoltare bazat pe resursele locale, care va constitui fundamentul definirii obiectivelor strategice și al măsurilor de intervenție din cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală.

3.2. Resursele necesare de dezvoltare locală

Teritoriul GAL Lunca Prutului de Jos dispune de resurse variate, care pot fi valorificate într-un mod sustenabil pentru dezvoltarea comunității și creșterea atractivității economice, sociale și culturale a zonei. Resursele identificate sunt structurate pe următoarele categorii:

Resurse naturale

- Rezervația Biosferei „Prutul de Jos” cu diversitate floristică, fitocenică și faunistică
- Lacurile Beleu și Manta
- Râul Prut și zona adiacentă
- Pădurea de stejar și pădurea Flămânda
- Colinele de Aur
- Fântâni și izvoare
- Râpi și canioane
- Stâlpii crestați
- Terenuri agricole fertile și suprafețe disponibile pentru dezvoltarea agriculturii
- Resurse de nisip și argilă
- Resursele de țiței de la Văleni
- Cadru natural curat și liniștit, potrivit pentru agroturism și evenimente outdoor
- Peisaje pitorești, zone de agrement.

Resurse istorice și patrimoniale

- Patrimoniu arheologic valoros, reprezentat de vestigiile culturilor preistorice Cucuteni–Tripolie și Gumelnița
- Valul lui Traian
- Cărarea lui Petru Rareș
- Situri arheologice.

Resurse economice

- Planetariul și Observatorul astronomic de la Brînza
- Pensiuni agroturistice și case rurale: Pensiunea Casa Bunicului, Pensiunea Eco-Village Văleni, Pensiunea La Gura Cuptorului, Casa Rurală "La Bunica Clava", Casa rurală „La Savetuca”, Casa rurală „La tanti Masha”, Pensiunea "La Kazbek", Pensiunea "La Donna"
- Agricultură: creșterea oilor albe/țigăi, viticultura, producerea vinurilor/mini crame, sere (legume timpurii), depozite de răcire, apicultură, piscicultură, horticultură
- Brutării și cofetării
- Unități de producere a brânzei/kavarmalei
- Servicii de alimentație și catering
- Croitorii și ateliere de confecții
- Frizerii și saloane de înfrumusețare
- Restaurante și cafenele locale
- Săli de evenimente și spații pentru activități comunitare
- Calea ferată, drum internațional, portul Giurgiulești; apropiere de orașele Cahul, Galați și Reni.

Resurse umane

- Cunoașterea și practicarea activităților economice, artistice și tradiționale: broderie, bijuterii, produse de patiserie, tâmplărie, agronomie, tehnologia vinicolă
- Grupuri de acțiune ale tinerilor (scauții, grupuri de voluntari, grupuri de inițiativă locală)
- Experiență în implementarea inovațiilor pentru dezvoltare locală
- Personalități care promovează tradițiile și cultura locală
- Competențe în atragerea și implementarea finanțărilor intrene și externe.

Resurse culturale

- Bucătăria locală (sarmale, bucate din pește, plăcinta creată, posmezi cu brânză, cuscuți, burnăcei, etc.)
- Dansuri populare (hora ca la sud)
- Cântece și legende locale (colindul de ceată bărbătească inclus în patrimoniul UNESCO)
- Ansambluri etnofolclorice consacrate "Mocănașii", "Vălenășițele", "Bogheana", etc.
- Tradiții și obiceiuri: culesul viei, Sălcioara, Lăzărelul, Ulicica/Focurelul, Jucatului pupezii și a colacilor de nuntă
- Prosopul tradițional, portul popular, covorul cu uzor vegetal
- Festivaluri locale (Beleu Fest, Toba Fest, Festivalul Obiceiurilor și Tradițiilor de iarnă "Capra, Turca, Breaza")
- Muzeul pâinii, tradiții și obiceiuri (unicul de acest fel din țară)
- Meșteșugăritul tradițional: cioplitul în lemn, fabricarea tobelor, articole din fibre vegetale, împletit în lozie, confecționarea naiului, obiecte din piele (bonzi, cușme), țoluri, iile și batistele de pus pe cap, papuci croșetați.

Procese instituționale

- Experiență în planificarea strategică locală
- Cooperare cu instituțiile regionale și naționale de dezvoltare
- Rețea de instituții sociale, de sănătate și culturale în toate localitățile din zonă
- Asociații ale părinților pentru sprijinirea educației la nivel local.

3.3. Puncte tari și oportunități

Analiza SWOT reprezintă un instrument esențial în elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală, permițând identificarea punctelor tari și slabe, precum și a oportunităților și riscurilor pentru

dezvoltarea teritoriului GAL Lunca Prutului de Jos. Această analiză se bazează pe cercetarea resurselor existente în teritoriu, discuțiile cu membrii GAL-ului și implicarea locuitorilor în procesul participativ de planificare.

Rezidenții zonei recunosc valoarea ridicată a patrimoniului natural și cultural și consideră că dezvoltarea infrastructurii turistice constituie unul dintre cele mai importante puncte forte ale GAL-ului. De asemenea, aceștia apreciază importanța dezvoltării produselor și serviciilor locale, care contribuie la creșterea competitivității economice și la valorificarea tradițiilor locale.

În același timp, locuitorii sunt conștienți de provocările cu care se confruntă teritoriul, printre care se numără situația dificilă de pe piața muncii, gestionarea incompletă a mediului înconjurător și atractivitatea limitată a infrastructurii turistice.

Oportunitățile pentru dezvoltarea GAL-ului sunt percepute ca fiind atragerea resurselor externe și valorificarea potențialului local specific, aspecte care contribuie la stimularea creșterii economice, diversificarea activităților și consolidarea comunității. Aceste elemente evidențiază atât conștientizarea locuitorilor asupra avantajelor regiunii, cât și dorința lor de implicare în valorificarea sustenabilă a resurselor locale.

PUNCTE TARI	OPORTUNITĂȚI
ECONOMIC	
• Poziționare geografică favorabilă (frontiera RO–UA, proximitate Cahul și Galați); • Infrastructură strategică (R34, cale ferată, Portul Giurgiulești); • terenuri agricole fertile și resurse naturale; • materie primă locală și tradiții de procesare; • resurse umane calificate; • meșteșuguri tradiționale funcționale; • economie locală diversificată (agricultură, HoReCa, servicii, construcții, producție alimentară); • infrastructură turistică dezvoltată, unități de cazare agroturistică; • branduri locale consolidate; • activități agricole secundare; • semnalizare turistică; • clustere economice și turistice; centre de informare turistică; • recunoaștere națională și internațională; • experiență OMD; • brand teritorial „Lunca Prutului”; • platformă online de promovare.	• Valorificarea patrimoniului cultural și turistic; • acces la fonduri naționale și internaționale; • dezvoltarea turismului sustenabil; • internaționalizarea afacerilor; • lansarea de noi inițiative economice; • trasee tematice, Drumul Vinului și Ruta gastronomică; • cooperare cu mediul academic; • promovarea vinurilor locale; • digitalizarea și inovarea afacerilor prin INOTEK.
CIVIC	
• Existența unui capital uman activ și implicat, cu competențe în inițierea, atragerea și	• Crearea și dezvoltarea parteneriatelor naționale și internaționale pentru

gestionarea finanțărilor pentru dezvoltare locală; • Prezența organizațiilor neguvernamentale în toate localitățile componente ale GAL; • Dezvoltarea parteneriatelor locale funcționale între administrația publică locală și sectorul asociativ; • Diversitatea ONG-urilor și a formelor asociative active, adaptate nevoilor specifice ale comunităților locale; • Implicarea diasporei în susținerea inițiativelor locale, inclusiv prin mecanisme de sprijin financiar și non-financiar; • Deschidere crescută a comunităților locale față de implicarea în procese participative și inițiative de interes public.	susținerea proiectelor comunitare și schimbul de bune practici; • Accesul la fonduri nerambursabile și alte mecanisme de finanțare pentru dezvoltarea locală; • Consolidarea inițiativelor locale și transformarea acestora în ONG-uri active și sustenabile; • Posibilitatea utilizării mecanismului 2% din impozitul pe venit pentru finanțarea activităților ONG-urilor și proiectelor comunitare; • Dezvoltarea capacității civice și creșterea implicării cetățenilor în inițiative locale; • Acces la servicii și instrumente TIC moderne și digitalizarea activităților ONG-urilor.
PUBLIC	
• Beneficierea de susținere externă din partea partenerilor de dezvoltare; • Experiență acumulată în elaborarea și implementarea proiectelor de dezvoltare locală, inclusiv în cooperare cu parteneri naționali și internaționali; • Experiență de implementare a proiectelor multifond (Programe: MiDL – Migrație și Dezvoltare locală, DAR 1+3, INTERREG, Comunitatea Mea, Satul European ș.a. Finanțatori: PNUD, SFPL, USAID, GIZ, Agenția Austriacă pentru Dezvoltare, Swiss, ONDRL, AIPA/MAIA, Ministerul Mediului, Ministerul Culturii ș.a.); • Existența resurselor umane calificate, cu experiență relevantă în domeniul administrației publice locale; • Nivel ridicat de acoperire a populației cu infrastructură de bază funcțională; • Capacitatea autorităților publice locale de a iniția și susține parteneriate intercomunitare și intersectoriale, în vederea îmbunătățirii serviciilor publice;	• Consolidarea parteneriatelor cu sectorul civic și mediul antreprenorial pentru proiecte de dezvoltare locală; • Creșterea veniturilor APL prin promovarea turismului și susținerea antreprenoriatului local; • Aplicarea bunelor practici și exemplelor de succes în turismul rural; • Conservarea patrimoniului cultural imaterial, incluzând tradițiile, obiceiurile locale, gastronomia și meșteșugăritul; • Dezvoltarea competențelor instituționale și transferul de bune practici în elaborarea și implementarea proiectelor; • Cooperarea intercomunitară pentru servicii comune, cum ar fi serviciul intercomunitar de pompieri; • Îmbunătățirea infrastructurii drumurilor și crearea de noi servicii (canalizare, colectarea selectivă a deșeurilor, iluminat stradal, renovarea și dotarea instituțiilor publice); • Crearea unui serviciu intercomunitar de colectare a deșeurilor la nivel de regiune;

• Deschidere instituțională către inovare, digitalizare și aplicarea bunelor practici în administrarea publică locală. • Colaborarea strânsă dintre APL și instituții publice Case de Cultură, Biblioteci, Grădinițe, Școli, Muzee;	• Crearea unui centru de sortare și reciclare; • Participarea activă a cetățenilor în procesele decizionale la nivel local.
MEDIU	
• Soluri fertile, cu potențial ridicat pentru dezvoltarea agriculturii și a activităților agroalimentare; • Existența resurselor minerale (nisip, argilă), resurselor exploatabile (țiței), inclusiv prezența izvoarelor cu ape minerale; • Așezare geografică favorabilă, amplasată în lunca Prutului inferior, cu acces la ecosisteme naturale valoroase; • Condiții agro-meteorologice favorabile pentru activități agricole diverse și adaptabile; • Prezența în regiune a Rezervației naturale ”Prutul de Jos”, integrată în Rezervația biosferei „Prutul de Jos”, arie naturală protejată de importanță națională și internațională; • Zona umedă RAMSAR de importanță internațională, reprezentată de lacurile Beleu și Manta, cu biodiversitate ridicată (246 specii de păsări, 315 specii de plante vasculare, 53 specii de mamifere, 12 specii de reptile, 10 de amfibieni, peștii reprezintă o varietate constituită din 45 de specii de apă dulce), și potențial pentru turism ecologic și educațional; • Rezervația naturală ”Prutul de Jos” inclusă în situl Emerald „Prutul de Jos” și în situl „Lacurile Prutului de Jos”; • Râul Prut, ca resursă naturală majoră cu potențial pentru irigare, agrement și dezvoltare ecoturistică; • Implementarea tot mai extinsă a proiectelor care prevăd eficiența energetică (panouri fotovoltaice) și procurarea echipamentelor cu clasă de consum A+++ care contribuie la reducerea amprente de carbon.	• Implementarea și extinderea sistemelor de irigații pentru agricultură, pentru a crește productivitatea terenurilor fertile; • Dezvoltarea proiectelor de protecție a mediului și de gestionare durabilă și sustenabilă a resurselor naturale, inclusiv prevenirea poluării și reducerea deșeurilor; • Restaurarea și amenajarea ecosistemelor naturale degradate și promovarea lor ca atracții turistice (decolmatarea lacurilor Beleu, Manta, a bălților și zonelor inundabile); • Conservarea biodiversității și protecția zonelor umede cu importanță internațională (Ramsar), cu impact pozitiv asupra turismului și agriculturii locale; • Posibilitatea de valorificare a resurselor minerale și a extracției de țiței într-un mod responsabil și sustenabil; • Dezvoltarea și utilizarea surselor de energie regenerabilă în instituții publice, gospodării și afaceri locale pentru eficiență energetică și reducerea impactului asupra mediului. • Posibilitatea de valorificare a materiei prime din ambundență (stuf, papură, salcia, plopul) în construcția caselor ecologice, transformarea în bricheți, ș.a.; • Restabilirea fâșiilor forestiere și a ecosistemelor; • Creșterea de culturi autohtone, adaptate la clima regiunii (câneapă, lucernă, viță de vie, prun, cais, etc.)

	Promovarea educației ecologice și implicarea comunității în proiecte de mediu.
--	--

3.4. Puncte slabe și amenințări

Analiza punctelor slabe și a riscurilor ne arată că teritoriul GAL „Lunca Prutului de Jos” se confruntă cu probleme reale care pot încetini dezvoltarea locală, dacă nu sunt abordate prin măsuri clare și coerente. În plan economic, infrastructura insuficient dezvoltată, lipsa forței de muncă calificate și promovarea insuficientă a produselor și serviciilor locale sunt agravate de migrație, creșterea prețurilor și accesul dificil la finanțare.

Din punct de vedere civic, implicarea fragmentată și de multe ori redusă a cetățenilor pot limita capacitatea comunităților de a susține inițiative comune și proiecte pe termen lung. La nivel public, migrația, birocrația și lipsa digitalizării serviciilor afectează eficiența administrației locale și continuitatea proceselor de dezvoltare. În domeniul mediului degradarea ecosistemelor și efectele schimbărilor climatice reprezintă riscuri majore pentru agricultură, turism și calitatea vieții, ceea ce impune intervenții coordonate prin strategia noastră.

PUNCTE SLABE	RISURI/AMENINȚĂRI
ECONOMIC	
- Infrastructura rutieră locală și de acces, precum și sistemele de epurare a apelor uzate insuficient dezvoltate, care limitează mobilitatea, atractivitatea investițională și dezvoltarea activităților economice; - Migrarea sezonieră a forței de muncă cauzează lipsa personalului în perioadele de vârf (HoReCa, agricultură); - Deficit de resurse umane calificate și specializate în domeniul turismului receptor și al serviciilor conexe ceea ce afectează calitatea experienței turistice și competitivitatea ofertei locale; - Nivel redus de dezvoltare a sectorului serviciilor; - Producția locală de fructe și legume insuficientă; - Lipsa cooperativelor agricole și de întreprinzători în regiune pentru a negocia prezența produselor la raft; - Grad insuficient de conștientizare și valorificare a potențialului istoric, cultural și natural al teritoriului, inclusiv din perspectiva antreprenorială; - Promovare insuficientă și fragmentată a produselor locale și a serviciilor economice,	- Riscurile asociate pandemiei sau altor situații de urgență sanitară pot afecta funcționarea afacerilor și fluxul de turiști în regiune; - Migrația forței de muncă, în special a tinerilor și specialiștilor calificați, reduce disponibilitatea resurselor umane și afectează continuitatea proiectelor economice locale; - Pierderea sau dispariția meșteșugurilor tradiționale poate diminua atractivitatea culturală și turistică a teritoriului; - Nivelul insuficient al educației financiare și antreprenoriale în rândul populației duce la limitarea dezvoltării afacerilor mici și mijlocii și accesul la fonduri externe; - Inflația și scăderea veniturilor populației afectează puterea de cumpărare și cererea pentru produsele și serviciile locale; - Creșterea prețurilor la alimente, energie și combustibili contribuie la creșterea costurilor afacerilor și reduce competitivitatea economică a regiunii; - Accesul limitat la finanțări, resurse materiale și tehnologice împiedică

care limitează accesul acestora pe piețe mai largi și reduc vizibilitatea teritoriului.	extinderea și modernizarea infrastructurii economice și turistice.
CIVIC	
• Nivel redus de implicare a cetățenilor în activități de voluntariat și inițiative civice; • Grad scăzut de informare a populației privind mecanismul de redirecționare a 2% din impozitul pe venit; • Resurse financiare insuficiente pentru desfășurarea activităților ONG-urilor; • Instabilitate financiară a organizațiilor civice; • Lipsa asociațiilor de profil, specializate pe un domeniu îngust (mediu, educație, protecția drepturilor omului, turism, mass-media);	• Diminuarea sau pierderea interesului cetățenilor și a membrilor ONG-urilor pentru implicarea în proiecte și acțiuni comunitare; • Lipsa unor mecanisme stabile și sustenabile pentru susținerea ONG-urilor; • Capacitatea redusă a organizațiilor de a contribui cu resurse proprii la proiecte; • Lipsa de experiență sau competențe în managementul proiectelor și atragerea de finanțări.
PUBLIC	
• Persistența fenomenului migrației, în special în rândul populației active și tinere; • Instabilitate politică și economică, care afectează predictibilitatea proceselor de planificare și implementare a politicilor publice la nivel local; • Resurse financiare insuficiente pentru realizarea proiectelor investiționale de amploare, necesare modernizării infrastructurii și serviciilor publice; • Cadru legislativ imperfect și rigid; • Lipsa statelor de personal pentru funcții precum: persoană responsabilă de comunicare și transparență decizională, specialist pe atragerea de proiecte, fonduri și investiții; • Lipsa în localități a ghișeelor unice; • Nivel scăzut al digitalizării serviciilor publice.	• Neînțelegerea rolurilor poate genera conflicte, blocaje decizionale sau lipsă de responsabilitate clară; • Fluctuația frecventă a personalului duce la pierderea de memorie instituțională și continuitatea proceselor; • Dependența de fonduri externe și lipsa resurselor proprii pentru cofinanțare; • Implicarea redusă a cetățenilor și rezistența la schimbare în comunitate; • Schimbări legislative sau de politici publice care pot afecta proiectele; • Crize economice, sociale sau competiția pentru finanțări limitate, influențând realizarea obiectivelor.
MEDIU	
• Resurse de apă insuficiente pentru agricultură, determinate de lipsa precipitațiilor și nivelul scăzut al râului Prut; • Lipsa sistemelor de irigație și utilizarea ineficientă a resurselor acvatice;	• Insuficiența apei pentru agricultură afectează productivitatea culturilor și securitatea alimentară; • Degradarea mediului din cauza defrișărilor și lipsei fâșiilor forestiere;

• Lipsa fâșiilor forestiere, cu impact asupra protecției solului și biodiversității; • Eroziunea solului sau terenuri degradate; • Gestionarea inadecvată a deșeurilor, inclusiv existența gunoiștelor neautorizate; • Informarea insuficientă a populației GAL cu privire la legislația de mediu și bunele practici de protecție a naturii;	• Poluarea apelor și a solului ca urmare a activităților agricole sau industriale; • Pierderea biodiversității și a habitatelor naturale; • Schimbările climatice și fenomenele extreme (secetă, inundații) cresc vulnerabilitatea ecosistemelor și a infrastructurii agricole și turistice;
---	--

CAPITOLUL IV. OBIECTIVE, MĂSURI ȘI INDICATORI

4.1. Obiectivele generale, specifice și ținte măsurabile pentru rezultate

Urmare a procesului de actualizare, noua formulare a obiectivelor generale și specifice ne arată direcția clară în care vrem să dezvoltăm teritoriul GAL „Lunca Prutului de Jos” până în anul 2030 și modul în care răspundem problemelor identificate în analiză. Prin **OG 1 – Consolidarea economiei locale**, urmărim să creștem numărul de afaceri locale, în special de familie, turistice și neagricole, astfel încât să generăm mai multe locuri de muncă și venituri stabile în comunități. **O.S. 1.1 și O.S. 1.2** sunt necesare pentru a sprijini antreprenoriatul, turismul și diversificarea economiei, cu ținta de a crește participarea tinerilor, femeilor și a altor grupuri mai puțin reprezentate în economie până în 2030.

Prin **OG 2 – Îmbunătățirea calității vieții**, ne propunem să asigurăm servicii publice mai accesibile și infrastructură comunitară mai bună, astfel încât locuitorii să beneficieze de condiții de trai mai decente. **O.S. 2.1** vizează modernizarea infrastructurii și serviciilor locale, iar **O.S. 2.2** este necesar pentru a întări coeziunea socială, implicarea civică și protejarea patrimoniului cultural, cu efecte directe asupra bunăstării comunităților până în 2030.

Prin **OG 3 – Tranziția verde și reziliența comunităților**, ne provoacă să testăm în teritoriul nostru elemente de **sat inteligent** și să răspundem direct problemelor de mediu, costurilor energetice și schimbărilor climatice. În așa mod, **O.S. 3.1 și O.S. 3.2** susțin eficiența energetică, utilizarea surselor regenerabile, economia circulară și protecția mediului, cu obiectivul de a reduce impactul asupra mediului și de a crește reziliența teritoriului până în anul 2030.

Obiective generale	Obiective specifice	Ținte măsurabile (2030)
OG 1. Consolidarea economiei locale prin dezvoltarea lanțurilor valorice scurte și diversificarea activităților generatoare de venit	O.S. 1.1. Dezvoltarea antreprenoriatului și sectorului de producere, cu accent pe afacerile de familie și pe grupurile subreprezentate	• 13 afaceri agricole sprijinite • 5–7 afaceri noi create • 5 locuri noi de muncă create • Minimum 35% beneficiari tineri și femei • Minimum 2 persoane revenite integrate economic
	O.S. 1.2. Diversificarea economiei rurale prin consolidarea turismului și inițiativelor neagricole cu potențial sport	• 10 proiecte finanțate în turism/meșteșugărit • 5 afaceri neagricole finanțate • 10 entități turistice/artizanale modernizate • 2 produse turistice tematice dezvoltate sau consolidate • Minimum 3 branduri locale sprijinite

Obiective generale	Obiective specifice	Ținte măsurabile (2030)
		• Creștere cu minimum 10–15% a entităților incluse în trasee turistice
OG 2. Îmbunătățirea calității vieții prin servicii publice locale accesibile, infrastructură comunitară modernizată și parteneriate avantajoase	O.S. 2.1. Dezvoltarea serviciilor publice și a infrastructurii comunitare pentru acces mai bun și condiții de trai mai bune	• 7 proiecte de infrastructură/servicii implementate • 7 instituții publice modernizate/dotate • 2 proiecte realizate prin cooperare intercomunitară • 100% din localități implicate în intervenții
	O.S. 2.2. Consolidarea incluziunii sociale și a coeziunii comunitare prin implicare civică, protejarea sănătății și conservarea patrimoniului cultural, istoric și natural	• 5 proiecte culturale/sportive finanțate • 5 evenimente comunitare organizate • Minimum 2 inițiative dedicate grupurilor vulnerabile
OG 3. Tranziția verde și reziliența comunităților prin eficiență energetică, resurse regenerabile, protecția mediului și economie circulară	O.S. 3.1. Eficiență energetică și energie din surse regenerabile pentru reducerea costurilor și a emisiilor	• 7 clădiri publice eficientizate energetic • 4 proiecte de tip „sat inteligent” • Minimum 40–50 kW capacitate instalată din surse regenerabile • Reducere medie de minimum 25–30% a consumului energetic
	O.S. 3.2. Protecția mediului, managementul deșeurilor și reziliență climatică prin soluții circulare și practici sustenabile	• 5 intervenții finanțate în domeniul mediului/deșeurilor • 2 proiecte de economie circulară • 5 proiecte de adaptare climatică • 2 campanii anuale de conștientizare • Minimum 1000 persoane informate/implicate

4.2. Măsuri de sprijin și indicatori

Noi folosim măsurile din SDL ca instrumente prin care punem în aplicare obiectivele generale și obiectivele specifice asumate pentru teritoriul GAL „Lunca Prutului de Jos”. Măsurile sunt formulate conform cerințelor HG nr. 277/2022, respectă abordarea LEADER și sunt gândite ca măsuri SMART, adică sunt clare, aplicabile, pot fi monitorizate și răspund direct necesităților locale identificate în analiza SWOT.

După cum se poate vedea în tabelul de mai jos, pentru **OG 1** – Consolidarea economiei locale prin dezvoltarea lanțurilor valorice scurte și diversificarea activităților generatoare de venit, măsurile din cadrul O.S. 1.1 – Dezvoltarea antreprenoriatului și sectorului de producere, cu accent pe afacerile de familie și pe grupurile subreprezentate sunt necesare deoarece producția locală și afacerile mici au nevoie de sprijin pentru a deveni viabile. Prin M.S. 1.1.1 susținem agricultura la scară mică, afacerile de familie și inițiativele gestionate de tineri și femei, iar prin M.S. 1.1.2 sprijinim serviciile în agricultură și activitățile de procesare, răspunzând lipsei lanțurilor valorice locale și dependenței de piețe externe.

În cadrul O.S. 1.2 – Diversificarea economiei rurale prin consolidarea turismului și inițiativelor neagricole cu potențial sporit, măsurile M.S. 1.2.1 și M.S. 1.2.2 sunt necesare pentru valorificarea patrimoniului natural, cultural și a identității locale. Prin aceste măsuri sprijinim dezvoltarea turismului, a activităților artizanale și a afacerilor neagricole, precum și integrarea economică a

tinerilor, femeilor și persoanelor revenite din migrație, contribuind direct la crearea de venituri locale și locuri de muncă.

Pentru **OG 2** – Îmbunătățirea calității vieții prin servicii publice locale accesibile, infrastructură comunitară modernizată și parteneriate avantajoase, măsurile din cadrul O.S. 2.1 – Dezvoltarea serviciilor publice și a infrastructurii comunitare răspund necesităților legate de accesul la servicii de bază și condiții de trai mai bune. Prin M.S. 2.1.1 susținem modernizarea instituțiilor publice și a spațiilor comunitare, iar prin M.S. 2.1.2 încurajăm proiectele realizate în cooperare, acolo unde soluțiile comune sunt mai eficiente decât intervențiile izolate.

În cadrul O.S. 2.2 – Consolidarea incluziunii sociale și a coeziunii comunitare, măsurile M.S. 2.2.1 și M.S. 2.2.2 sunt orientate spre implicarea civică, protejarea sănătății și promovarea culturii, sportului și tradițiilor locale, răspunzând problemelor de participare redusă și fragmentare comunitară identificate în SWOT.

Pentru **OG 3** – Tranziția verde și reziliența comunităților prin eficiență energetică, resurse regenerabile, protecția mediului și economie circulară, măsurile din cadrul O.S. 3.1 – Eficiență energetică și energie din surse regenerabile și O.S. 3.2 – Protecția mediului, managementul deșeurilor și reziliență climatică răspund direct riscurilor de mediu și costurilor ridicate ale energiei. Prin M.S. 3.1.1, M.S. 3.1.2, M.S. 3.2.1 și M.S. 3.2.2 susținem soluții de tip „sat inteligent”, modernizarea clădirilor publice, gestionarea deșeurilor și proiecte de economie circulară, contribuind la creșterea rezilienței teritoriului până în 2030.

Tabel 3. Obiectivele generale, specifice și măsurile de sprijin

Obiective generale	Obiective specifice	Măsuri de sprijin
OG 1. Consolidarea economiei locale prin dezvoltarea lanțurilor valorice scurte și diversificarea activităților generatoare de venit	O.S. 1.1. Dezvoltarea antreprenoriatului și sectorului de producere, cu accent pe afacerile de familie și pe grupurile subreprezentate	M.S. 1.1.1. Sprijin pentru dezvoltarea agriculturii, cu accent pe exploatații mici, afaceri de familie și întreprinderi gestionate de tineri, femei și alte categorii cu participare redusă
		M.S. 1.1.2. Suport pentru servicii în agricultură și activități de procesare, inclusiv dezvoltarea lanțului agroalimentar
	O.S. 1.2. Diversificarea economiei rurale prin consolidarea turismului și inițiativelor neagricole cu potențial sporit	M.S. 1.2.1. Sprijin pentru dezvoltarea sectorului turistic și pentru activități de punere în valoare a creației artistice și identității locale
		M.S. 1.2.2. Finanțarea activităților neagricole, inclusiv a celor cu potențial de integrare economică a tinerilor, femeilor, persoanelor revenite și altor categorii sociale cu risc de marginalizare
OG 2. Îmbunătățirea calității vieții prin servicii publice locale accesibile, infrastructură comunitară modernizată și parteneriate avantajoase	O.S. 2.1. Dezvoltarea serviciilor publice și a infrastructurii comunitare pentru acces mai bun și condiții de trai mai bune	M.S. 2.1.1. Sprijin pentru îmbunătățirea utilităților, serviciilor și infrastructurii comunitare (instituții educaționale, medicale, sociale, culturale și administrative), inclusiv amenajări ale spațiilor publice, pentru creșterea accesului și calității acestora
		M.S. 2.1.2. Sprijin pentru proiecte realizate prin cooperare pentru îmbunătățirea calității vieții și aplicarea de soluții comune la probleme locale

Obiective generale	Obiective specifice	Măsuri de sprijin
OG 3. Tranziția verde și reziliența comunităților prin eficiență energetică, resurse regenerabile, protecția mediului și economie circulară	O.S. 2.2. Consolidarea incluziunii sociale și a coeziunii comunitare prin implicare civică, protejarea sănătății și conservarea patrimoniului cultural, istoric și natural	M.S. 2.2.1. Suport pentru inițiative ce vizează implicarea civică, mobilizarea populației și participare incluzivă pentru orice categorii de vârstă
		M.S. 2.2.2. Atragerea investițiilor în domeniul culturii, artelor și sportului pentru promovarea tradițiilor locale și a modului sănătos de viață
	O.S. 3.1. Eficiență energetică și energie din surse regenerabile pentru reducerea costurilor și a emisiilor	M.S. 3.1.1. Promovarea abordării „sat inteligent” prin implementarea de soluții de eficiență energetică și utilizarea resurselor regenerabile
		M.S. 3.1.2. Sprijin pentru modernizarea clădirilor de utilitate publică, inclusiv reabilitarea energetică și termică
	O.S. 3.2. Protecția mediului, managementul deșeurilor și reziliență climatică prin soluții circulare și practici sustenabile	M.S. 3.2.1. Suport pentru acțiuni de protecție a mediului și managementul deșeurilor
		M.S. 3.2.2. Susținerea financiară a proiectelor bazate pe elemente de economie circulară și măsuri de adaptare climatică

Versiunea actuală a măsurilor aduce, din perspectiva noastră, un set mai redus numeric, dar mai bine structurat, prin comasarea intervențiilor similare și eliminarea fragmentării excesive existente în SDL 2022–2028.

În contextul actualizării SDL, am formulat măsurile într-un mod **mai larg și mai flexibil**, astfel încât să permitem finanțarea unei game mai diverse de proiecte, adaptate mai bine realităților locale și nevoilor beneficiarilor.

Comparativ cu vechea strategie, considerăm că noua abordare este **mai practică și mai ușor de aplicat**, atât pentru beneficiari, cât și pentru GAL, reducând spațiile de interpretare și dificultățile în procesul de evaluare. În ansamblu, măsurile actuale sunt mai clare, mai coerente și mai orientate spre impact, ceea ce ne va permite să implementăm strategia mai eficient și să obținem rezultate concrete până în anul 2030.

Necesități identificate	Obiectiv general	Obiectiv specific	Măsură de sprijin	Indicatori de realizare	Indicatori de rezultat	Indicatori de impact
- Venituri locale insuficiente; oportunități economice limitate - Grad redus de integrare a producătorilor locali în lanțuri valorice scurte - Turism/afaceri neagricole slab dezvoltate - Productivitate agricolă redusă; ferme mici puține - Procesare/valoare adăugată redusă - Risc de dispariție a meșteșugurilor și activităților tradiționale cu potențial economic	OG 1. Consolidarea economiei locale prin dezvoltarea lanțurilor valorice scurte și diversificare a activităților generatoare de venit	O.S. 1.1. Dezvoltarea antreprenoriatului și sectorului de producere, cu accent pe afacerile de familie și pe grupurile subreprezentate	<i>M.S. 1.1.1. Sprijin pentru dezvoltarea agriculturii, cu accent pe exploatații mici, afaceri de familie și întreprinderi gestionate de tineri, femei și alte categorii cu participare redusă</i>	Nr. proiectelor agricole finanțate și număr de beneficiari sprijiniți, cu evidențierea ponderii femeilor, tinerilor și persoanelor revenite din diaspora	- Nr de exploatații agricole nou-înființate - Nr de întreprinderi agricole care și-au extins /dezvoltat activitatea - Nr. de femei, tineri și persoane revenite din diaspora susținute - Nr. de echipamente și/sau utilaje achiziționate și puse în funcțiune - Nr. locuri de muncă nou-create prin proiecte LEADER	- Creșterea veniturilor și a ocupării forței de muncă - Diversificarea economiei locale (IMM-uri, valoare adăugată) - Reducerea riscului de excludere economică în rândul tinerilor, femeilor și persoanelor revenite. - Creșterea gradului de recunoaștere a destinației „Lunca Prutului” la nivel național și internațional
			<i>M.S. 1.1.2. Suport pentru servicii în agricultură și activități de procesare, inclusiv dezvoltarea lanțului agroalimentar</i>	Nr. proiectelor de procesare/ prelucrare susținute	- Nr. de echipamente și/sau utilaje achiziționate și puse în funcțiune - Nr. locuri de muncă nou-create prin proiecte LEADER - Nr. produse locale create/ dezvoltate prin proiecte LEADER	
		O.S. 1.2. Diversificarea economiei rurale prin consolidarea turismului și inițiativelor neagricole cu potențial sporit	<i>M.S. 1.2.1. Sprijin pentru dezvoltarea sectorului turistic și pentru activități de punere în valoare a creației artistice și identității locale</i>	Nr. proiectelor și entități sprijinite în sectorul turistic și artizanal (turism, meșteșugărit, promovarea identității locale)	- Nr. produse locale create/dezvoltate prin proiecte LEADER - Nr. afaceri/organizații locale susținute - Nr. de locuri de muncă create sau menținute în sectorul turistic și în activitățile conexe	
			<i>M.S. 1.2.2. Finanțarea activităților neagricole, inclusiv a celor cu potențial de integrare economică a tinerilor, femeilor, persoanelor revenite și altor categorii sociale cu risc de marginalizare</i>	Nr. proiectelor neagricole sprijinite și beneficiari susținuți, cu evidențierea ponderii femeilor, tinerilor și persoanelor revenite	- Nr. produse locale create/dezvoltate prin proiecte LEADER - Nr. afaceri/organizații locale susținute - Nr. locuri de muncă nou-create prin proiecte LEADER	
- Infrastructură/spații publice insuficient modernizate - Acces limitat sau neuniform la servicii publice de bază - Incluziune socială și activități culturale/sportive insuficiente - Parteneriate locale insuficient valorificate	OG 2. Îmbunătățirea a calității vieții prin servicii publice locale accesibile, infrastructură comunitară modernizată și	O.S. 2.1. Dezvoltarea serviciilor publice și a infrastructurii comunitare pentru acces mai bun și condiții de trai mai bune	<i>M.S. 2.1.1. Sprijin pentru îmbunătățirea utilităților, serviciilor și infrastructurii comunitare (instituții educaționale, medicale, sociale, culturale și administrative), inclusiv amenajări ale spațiilor publice, pentru creșterea accesului și calității acestora</i>	Nr. proiectelor de infrastructură comunitară și servicii publice implementate	- Nr. de proiecte finanțate pentru modernizarea infrastructurii comunitare - Nr. de instituții publice renovate/dotate - Nr. servicii publice create/îmbunătățite	- Calitate a vieții mai bună și acces sporit la servicii - Reducerea disparităților între localitățile din teritoriu - Creșterea coeziunii sociale și a atractivității teritoriale
			<i>M.S. 2.1.2. Sprijin pentru proiecte realizate prin cooperare pentru îmbunătățirea calității vieții și aplicarea de soluții comune la probleme locale</i>	Nr proiectelor cu impact social finanțate la nivelul comunității	- Nr. beneficiari direcți - Nr. de parteneriate funcționale create sau consolidate - Nr. de inițiative de cooperare continuate sau replicate	

Necesități identificate	Obiectiv general	Obiectiv specific	Măsură de sprijin	Indicatori de realizare	Indicatori de rezultat	Indicatori de impact
	parteneriate avantajoase	O.S. 2.2. Consolidarea incluziunii sociale și a coeziunii comunitare prin implicare civică, protejarea sănătății și conservarea patrimoniului cultural, istoric și natural	<i>M.S. 2.2.1. Suport pentru inițiative ce vizează implicarea civică, mobilizarea populației și participare incluzivă pentru orice categorii de vârstă</i> <i>M.S. 2.2.2. Atragerea investițiilor în domeniul culturii, artelor și sportului pentru promovarea tradițiilor locale și a modului sănătos de viață</i>	• Nr. proiectelor de incluziune implementate • Nr. proiectelor și activități implementate în domeniul culturii, artelor, sportului și educației comunitare	• Nr. de persoane implicate activ în inițiative civice și procese participative • Nr. de noi grupuri de inițiativă/structuri civice consolidate sau formalizate • Gradul de incluziune a categoriilor vulnerabile în activități comunitare • Nr. persoane din grupuri țintă implicate/beneficiare • Nr. obiectivelor de patrimoniu local cultural create/restaurate/conservate • Nr. meșteșugari/ ansambluri/ actori culturali activi care își mențin sau își extind activitatea	
• Vulnerabilități în gestionarea deșeurilor și existența practicilor neconforme • Lipsa infrastructurii suficiente pentru colectarea selectivă a deșeurilor • Grad redus de utilizare a surselor de energie regenerabilă • Necesitatea protejării ecosistemelor naturale • Necesitatea dezvoltării unei economii circulare la nivel local	OG 3. Tranziția verde și reziliența comunităților prin eficiență energetică, resurse regenerabile, protecția mediului și economie circulară	O.S. 3.1. Eficiență energetică și energie din surse regenerabile pentru reducerea costurilor și a emisiilor O.S. 3.2. Protecția mediului, managementul deșeurilor și reziliență climatică prin soluții circulare și practici sustenabile	<i>M.S. 3.1.1. Promovarea abordării „sat inteligent” prin implementarea de soluții de eficiență energetică și utilizarea resurselor regenerabile</i> <i>M.S. 3.1.2. Sprijin pentru modernizarea clădirilor de utilitate publică, inclusiv reabilitarea energetică și termică</i> <i>M.S. 3.2.1. Suport pentru acțiuni de protecție a mediului și managementul deșeurilor</i> <i>M.S. 3.2.2. Susținerea financiară a proiectelor bazate pe elemente de economie circulară și măsuri de adaptare climatică</i>	• Nr. proiectelor verzi finanțate care integrează soluții de eficiență energetică • Nr. proiectelor de reabilitare energetică și termică a clădirilor publice • Nr. proiectelor finanțate în domeniul mediului (proiecte investiționale, campanii de conștientizare) • Nr. proiectelor finanțate în domeniul economiei circulare și al adaptării la schimbările climatice	• Nr. de instituții/entități care aplică soluții „smart” • Capacitate instalată din surse regenerabile (kW) • Nr. de soluții/tehnologii inovatoare adoptate prin proiecte LEADER • Nr. de clădiri eficientizate energetic și/sau termic • Reducerea consumului energetic al clădirilor modernizate (%) • Nr. de localități/instituții care aplică practici îmbunătățite de management al deșeurilor • Creșterea gradului de conștientizare a populației privind protecția mediului • Nr. de entități care aplică practici de economie circulară (reutilizare, reciclare, valorificare secundară a resurselor) • Nr. de soluții de adaptare climatică implementate	• Mediu mai curat și reziliență energetică sporită • Consolidarea imaginii teritoriului ca zonă rurală inovatoare și sustenabilă • Tranziția graduală către un model economic sustenabil și circular

4.3. Angajamentul privind protecția mediului înconjurător

Mediul înconjurător și dezvoltarea socio-economică sunt componente ale dezvoltării durabile, care se află într-o strânsă interacțiune și nu pot fi separate. De aceea, măsurile și proiectele susținute de către GAL "Lunca Prutului de Jos" vor aborda integrativ problemele comunitare/la nivel local și vor respecta dreptul comunităților la un mediu favorabil de viață, utilizarea rațională a resurselor naturale, integrarea cerințelor de mediu în deciziile economice și sociale, accesul la informația de mediu și participarea comunităților locale la luarea deciziilor de mediu, susținerea practicilor sustenabile de mediu, eficientizarea proceselor de producție prin tehnologii, utilaje, procedee inovative, nonpoluante, promovarea agriculturii organice, managementului eficient al deșeurilor, etc.

GAL "Lunca Prutului de Jos" se va asigura că, toate proiectele propuse spre implementare, vor ține cont de impactul asupra mediului, în conformitate cu cerințele cadrului legislativ național din domeniu. După caz, evaluarea impactului asupra mediului va fi realizată în baza vizitelor în teren (aria/terenul de implementare a activităților propuse în proiect) și se va concentra asupra problemelor majore de mediu - induse de activitățile proiectului și pe măsurile, care fiind încorporate în elaborarea și implementarea proiectului vor asigura minimizarea efectelor negative asupra mediului înconjurător.

Este de menționat faptul că la elaborarea prezentei SDL a GAL "Lunca Prutului de Jos", a fost inclusă și componenta de mediu, care oferă posibilitatea de a trece în revistă problemele similare de mediu ce se întâlnesc în majoritatea unităților administrativ-teritoriale din teritoriul GAL și reprezintă un instrument prin care să fie atrase resurse, în scopul soluționării acestora.

Localitățile componente a GAL-ului, sunt totodată parte și a Rezervației biosferei "Prutul de Jos", în componența căreia intră râul Prut, lacurile Beleu și Manta și o rețea de bălți care, în ansamblu, formează un ecosistem unic care face parte din patrimoniul UNESCO. De aceea prioritatea noastră este ca toate activitățile realizate în GAL să fie în corespundere cu egida "Omul și Natura" prin protejarea și conservarea biodiversității zonei.

Problemele de mediu au fost reliefate prin sondajele aplicate comunității GAL, iar dintre acțiunile propuse de către GAL în cadrul implementării strategiei pentru dezvoltare, se observă că comunitatea locală își dorește ca aceste acțiuni să fie orientate în primul rând spre ocrotirea mediului înconjurător.

În cadrul ședințelor de lucru cu privire la elaborarea analizei SWOT a GAL-ului o atenție deosebită s-a atras asupra punctelor tari, precum:

- Pământ fertil;
- Resurse minerale;
- Așezare geografică;
- Rezervația biosferei „Prutul de Jos”;
- Condiții agro-meteo favorabile;
- Râul Prut;
- Zona umedă RAMSAR de importanță internațională (Lacurile Beleu și Manta)

Punctele slabe evidențiate sunt:

- Insuficiența de apă în domeniul agriculturii (lipsa precipitațiilor și nivelul scăzut a râului Prut);
- Gunoști neautorizate;
- Lacurile mlăștinite;
- Nerespectarea ecosistemului LPJ (necurățarea vegetației uscate: papură și stuf ceea ce duce la incendii de vegetație);
- Informarea insuficientă a populației GAL referitor la cadru legal de mediu;

- Cunoașterea insuficientă a cadrului legal ce ar reglementa practicarea turismului pe teritoriul Rezervației biosferei „Prutul de Jos” (comunitățile locale, agroturism etc.).

Dimensiunea de mediu este abordată în mod direct prin OG 3. Tranziția verde și reziliența comunităților prin eficiență energetică, resurse regenerabile, protecția mediului și economie circulară, care stabilește cadrul strategic pentru susținerea investițiilor și inițiativelor cu impact pozitiv asupra mediului. Prin O.S. 3.1. Eficiență energetică și energie din surse regenerabile pentru reducerea costurilor și a emisiilor, strategia urmărește diminuarea consumului energetic și a emisiilor asociate, în special prin promovarea soluțiilor de eficiență energetică și utilizarea resurselor regenerabile în clădirile de utilitate publică și în infrastructura comunitară, în conformitate cu M.S. 3.1.1 și M.S. 3.1.2.

Totodată, responsabilitatea față de mediu este consolidată prin O.S. 3.2. Protecția mediului, managementul deșeurilor și reziliență climatică prin soluții circulare și practici sustenabile, care vizează sprijinirea acțiunilor orientate spre reducerea poluării, gestionarea responsabilă a deșeurilor și adaptarea comunităților la efectele schimbărilor climatice. În acest sens, M.S. 3.2.1 și M.S. 3.2.2 susțin inițiativele de protecție a mediului, proiectele bazate pe elemente de economie circulară, precum și măsurile care contribuie la creșterea rezilienței teritoriale.

Implementarea responsabilității față de mediu se va realiza nu doar prin finanțarea proiectelor dedicate, ci și prin integrarea criteriilor de mediu în procesul de evaluare și selecție a proiectelor din cadrul tuturor obiectivelor SDL. GAL va acorda prioritate inițiativelor care demonstrează utilizarea eficientă a resurselor, reducerea impactului asupra mediului și respectarea principiilor dezvoltării durabile. În paralel, vor fi promovate activități de informare și conștientizare destinate beneficiarilor și comunităților locale, cu scopul de a stimula adoptarea unor practici prietenoase cu mediul și a unui comportament responsabil.

Figura 9. Lacul Manta, vedere de sus, com. Manta

4.4. Caracterul integrat al obiectivelor strategiei cu obiectivele strategice naționale

Element SDL	Agenda 2030 – ODD și ținte	Strategia Moldova Europeană 2030	SNADR 2023–2030	HG nr. 277/2022 – pct. 48 (domenii LEADER)	Legea nr. 352/2006 / politici turism	Tranziție verde / mediu / energie / deșeuri
OG 1. Consolidarea economiei locale prin dezvoltarea lanțurilor valorice scurte și diversificarea activităților generatoare de venit OS 1.1. Dezvoltarea antreprenoriatului și sectorului de producere, cu accent pe afacerile de familie și pe grupurile subreprezentate MS 1.1.1. Sprijin pentru dezvoltarea agriculturii (exploatații mici, afaceri de familie, tineri, femei)	ODD 1 – Ținta 1.2; ODD 5 – Ținta 5.5; ODD 8 – Ținta 8.3; ODD 10 – Ținta 10.2	Obiectiv general 1 – Creșterea veniturilor populației; Obiectiv general 3 – Muncă decentă și incluzivă	Obiectiv specific 3.1 – Diversificarea economiei rurale; Domeniu: sprijin pentru ferme mici și mijlocii	pct.48 lit. a) dezvoltare economică locală; lit. b) sprijin IMM și afaceri de familie	—	—
OG 1 / OS 1.1 MS 1.1.2. Suport pentru servicii în agricultură și activități de procesare, inclusiv lanț agroalimentar	ODD 8 – Ținta 8.2; ODD 9 – Ținta 9.3; ODD 12 – Ținta 12.3	Obiectiv general 1 – Economie competitivă; Direcția: valoare adăugată locală	Obiectiv specific 3.2 – Procesare agroalimentară și lanțuri valorice	pct.48 lit. a) procesare, depozitare; lit. d) lanțuri valorice scurte	—	Strategia națională de economie circulară – reducerea risipei alimentare
OG 1 / OS 1.2. Diversificarea economiei rurale prin consolidarea turismului și inițiativelor neagricole MS 1.2.1. Sprijin pentru dezvoltarea sectorului turistic și valorificarea identității locale	ODD 8 – Ținta 8.9; ODD 11 – Ținta 11.4; ODD 12 – Ținta 12.b	Obiectiv general 2 – Condiții de trai; Direcția: valorificarea patrimoniului cultural și natural	Obiectiv specific 4.1 – Turism rural și agroturism	pct.48 lit. c) activități neagricole; lit. e) turism rural	Art.4 alin.(1) lit.c; Art.6 – turism rural și agroturism	Turism durabil, protecția peisajului
OG 1 / OS 1.2 MS 1.2.2. Finanțarea activităților neagricole cu integrare economică a grupurilor vulnerabile	ODD 8 – Ținta 8.3; ODD 10 – Ținta 10.2; ODD 12 – Ținta 12.2	Obiectiv general 6 – Societate incluzivă	Obiectiv specific 4.2 – Activități non-agricole rurale	pct.48 lit. c) activități neagricole; lit. f) incluziune socială	Art.5 – servicii turistice conexe	Utilizarea eficientă a resurselor locale
OG 2. Îmbunătățirea calității vieții prin servicii publice locale accesibile și infrastructură comunitară modernizată OS 2.1. Dezvoltarea serviciilor publice și a infrastructurii comunitare MS 2.1.1. Sprijin pentru îmbunătățirea utilităților și infrastructurii comunitare	ODD 3 – Ținta 3.8; ODD 9 – Ținta 9.1; ODD 11 – Ținta 11.1	Obiectiv general 2 – Condiții de trai; Direcția: servicii publice de calitate	Obiectiv specific 2.2 – Infrastructură rurală	pct.48 lit. g) infrastructură comunitară; lit. h) servicii publice	—	Eficiență energetică clădiri publice

OG 2 / OS 2.2. Consolidarea incluziunii sociale și a coeziunii comunitare MS 2.2.1. Inițiative de implicare civică și participare comunitară	ODD 10 – Ținta 10.2; ODD 11 – Ținta 11.7; ODD 16 – Ținta 16.7	Obiectiv general 6 – Coeziune socială	Obiectiv specific 5.1 – Dezvoltare comunitară	pct.48 lit. f) incluziune socială; lit. i) cultură și patrimoniu	Art.2 – turism cultural	Educație ecologică și participare
OG 3. Tranziția verde și reziliența comunităților OS 3.1. Eficiență energetică și energie din surse regenerabile MS 3.1.1. Promovarea abordării «sat inteligent» și soluții de eficiență energetică	ODD 7 – Ținta 7.2; ODD 13 – Ținta 13.2	Obiectiv general 10 – Mediu sănătos; Direcția: tranziție verde	Obiectiv specific 6.1 – Eficiență energetică rurală	pct.48 lit. j) energie regenerabilă; lit. k) soluții Smart Village	—	Strategia națională energie și climă
OG 3 / OS 3.2. Protecția mediului, managementul deșeurilor și reziliență climatică MS 3.2.1. Acțiuni de protecție a mediului și managementul deșeurilor	ODD 12 – Ținta 12.5; ODD 13 – Ținta 13.1; ODD 15 – Ținta 15.1	Obiectiv general 10 – Protecția mediului	Obiectiv specific 6.2 – Gestionarea durabilă a resurselor	pct.48 lit. j) protecția mediului; lit. k) economie circulară	—	Strategia națională de gestionare a deșeurilor

Corelarea este importantă pentru că arată clar că Strategia de Dezvoltare Locală nu este un document izolat, ci este aliniată cu regulile și direcțiile stabilite la nivel național și internațional. Prin această corelare demonstrăm că obiectivele și măsurile propuse răspund unor politici deja asumate de stat și pot fi finanțate și implementate fără riscuri legale. Corelarea ajută evaluatorii să înțeleagă rapid de ce fiecare măsură este justificată și în ce cadru legal se încadrează. De asemenea, ea oferă echipei GAL un ghid clar pentru aplicarea corectă a strategiei până în 2030. În lipsa corelării, strategia ar fi greu de susținut și mai dificil de implementat. Prin această muncă creștem credibilitatea și utilitatea practică a SDL.

Corelarea a fost realizată prin compararea fiecărui obiectiv general, obiectiv specific și a fiecărei măsuri din SDL cu documente-cheie precum Agenda 2030, Strategia „Moldova Europeană 2030” și SNADR 2023–2030. Pentru fiecare măsură am identificat domeniul exact din HG nr. 277/2022, punctul 48, care permite aplicarea ei în cadrul LEADER. Măsurile din turism au fost puse în legătură directă cu articolele relevante din Legea nr. 352/2006. Componenta de mediu, energie verde și deșeuri a fost corelată cu obiectivele de tranziție verde și protecția mediului. Toate aceste legături au fost prezentate într-un tabel clar, ușor de urmărit. Astfel, se vede concret ce măsură din SDL corespunde fiecărui act strategic.

Integrarea acestor corelări în SDL este importantă pentru că oferă o bază solidă și clară pentru luarea deciziilor la nivel local. Ea ajută GAL-ul și autoritățile locale să aplice strategia corect, fără interpretări sau blocaje administrative. În același timp, integrarea corelării face ca SDL să fie un instrument practic, credibil și ușor de apărut în fața finanțatorilor și partenerilor până în anul 2030.

4.5. Bugetul strategiei de dezvoltare locală

În baza practicii implementării abordării LEADER, GAL „Lunca Prutului de Jos” va realiza următoarele forme de sprijin în cadrul SDL:

- *Proiecte de dezvoltare* – proiecte investiționale a căror valoare de finanțare **depășește** suma de 200 000 lei (proiecte individuale) și respectiv 300 000 lei (în parteneriat).
- *Proiecte de activizare* – proiecte investiționale mici, cu valoarea de **până la** 200 000 lei (proiecte individuale) și respectiv 300 000 lei (în parteneriat). Această formă de sprijin ne va oferi posibilitatea de mobilizare a rezidenților GAL, care nu dispun de mijloace financiare sau capacități de implementare a proiectelor mai mari.
- *Activitate proprie GAL-ului* – activități sau proiecte implementate nemijlocit de către GAL.
- *Cooperare* – activitățile de cooperare reprezintă proiecte de parteneriat implementate de către GAL. Aceste proiecte vor fi implementate la nivel local, regional, național sau internațional. În proiectele de cooperare vom implica și alte entități, având în vedere tematica și specificul proiectului de cooperare.

Tabelul 4. Bugetul de implementare al strategiei de dezvoltare locală

Domeniul de aplicare a suportului	Suport financiar 2026-2030 (MDL)			
	FNDAMR	Altele	Contribuția proprie	Total
Dezvoltare	6.000.000	500.000	3.000.000	9.500.000
Activizare	5.400.000	500.000	2.550.000	8.450.000
Cooperare	600.000		300.000	900.000
Total costuri Program (M2)	12.000.000	1.000.000	5.850.000	18.850.000
Proiecte proprii ale GAL-ului	0	800.000	200.000	1.000.000
<i>Funcționarea GAL-ului (M1)</i>	3.000.000	200.000	50.000	3.250.000
Total:	15.000.000	2.000.000	6.100.000	23.100.000

Buget total, inclusiv contribuție (MDL)	23.100.000
Costuri de program (pentru implementarea SDL)	13.000.000
Costuri administrative de funcționare GAL	3.250.000

CAPITOLUL V. GESTIONARE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE

5.1. Asigurarea gestionării eficiente și transparente activității GAL-ului

Gestionarea activității GAL Lunca Prutului de Jos se realizează în conformitate cu principiile abordării LEADER, bazate pe transparență, participare, responsabilitate și eficiență în utilizarea resurselor. Structura de management a GAL-ului este concepută astfel încât să asigure o separare clară a funcțiilor decizionale, executive și de control, contribuind la un proces decizional echilibrat, participativ și credibil.

Activitatea GAL-ului este organizată și coordonată în baza Statutului GAL Lunca Prutului de Jos și a prevederilor Legii nr. 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală, prin intermediul organelor de conducere și control: Adunarea generală, Consiliul de administrație, Președintele GAL-ului, Comitetul de selectare, Comisia de cenzori și organul executiv.

Președintele GAL-ului asigură reprezentarea instituțională a GAL-ului și coerența procesului de guvernare internă, având un rol esențial în coordonarea activității organelor de conducere. Prin poziția sa, Președintele contribuie la asigurarea continuității decizionale, la respectarea principiilor de transparență și etică, precum și la menținerea unui dialog activ între structurile GAL-ului și partenerii externi, în sprijinul implementării Strategiei de Dezvoltare Locală.

Adunarea generală reprezintă organul suprem de conducere al GAL-ului, având rolul de a stabili direcțiile strategice de dezvoltare, de a aproba Strategia de Dezvoltare Locală, bugetul, planurile anuale de activitate, regulamentele interne și rapoartele de activitate și financiare.

Consiliul de administrație este responsabil de funcționarea și gestionarea GAL-ului, asigurând implementarea deciziilor Adunării generale, monitorizarea performanțelor organizației și respectarea procedurilor interne și financiare.

Comitetul de selectare asigură evaluarea și selectarea proiectelor depuse în cadrul apelurilor de finanțare, în baza criteriilor stabilite, garantând obiectivitatea, transparența și evitarea conflictelor de interese.

Comisia de cenzori exercită controlul asupra activității economico-financiare a GAL-ului, contribuind la asigurarea disciplinei financiare și a utilizării corecte a resurselor.

Organul executiv, condus de Directorul GAL-ului, asigură implementarea operațională a Strategiei de Dezvoltare Locală, coordonează activitatea zilnică a GAL-ului, gestionează resursele umane și financiare și asigură raportarea către autoritățile competente și partenerii de dezvoltare.

Pentru asigurarea transparenței, informării publice și promovării dezvoltării locale, GAL Lunca Prutului de Jos utilizează instrumente moderne de comunicare și vizibilitate. Informațiile relevante privind activitatea GAL-ului — apelurile de propuneri de proiecte, rezultatele procesului de selecție, rapoartele de activitate, evenimentele și inițiativele locale — sunt comunicate prin intermediul canalelor de social media, inclusiv pagina oficială de Facebook a GAL-ului (<https://www.facebook.com/GALLPdJ/>).

Totodată, platforma www.luncaprutului.md reprezintă un instrument strategic de promovare a potențialului turistic al regiunii Lunca Prutului de Jos, fiind dedicată valorificării resurselor naturale, culturale și economice ale zonei. Platforma promovează un portofoliu amplu de destinații turistice și experiențe locale, care contribuie la consolidarea identității turistice a regiunii și la atragerea vizitatorilor din țară și de peste hotare.

Oferta turistică prezentată pe platformă include turism ecologic și de natură, agroturism, turism vitivinicol, experiențe gastronomice locale, meșteșuguri tradiționale, trasee tematice și evenimente

culturale, contribuind la consolidarea brandului teritorial „Lunca Prutului” și la poziționarea regiunii ca destinație turistică autentică și competitivă.

Prin utilizarea acestor canale de comunicare și promovare, GAL Lunca Prutului de Jos asigură un cadru deschis de informare, crește vizibilitatea teritoriului și sprijină implicarea comunității și a actorilor locali în procesul de dezvoltare durabilă.

5.2. Capacitatea GAL de implementare a strategiei de dezvoltare locală

GAL Lunca Prutului de Jos dispune de o capacitate solidă și demonstrată de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală, construită progresiv prin consolidarea echipei executive, funcționarea eficientă a oficiului GAL, experiența acumulată în gestionarea proiectelor de dezvoltare locală și extinderea continuă a rețelilor de cooperare la nivel național și internațional.

Echipa executivă a GAL-ului este formată din trei persoane – director, manager și contabil – care asigură gestionarea operațională, financiară și administrativă a activităților GAL-ului. Structura echipei permite o separare clară a responsabilităților, o coordonare eficientă a proceselor interne și o implementare riguroasă a intervențiilor prevăzute în SDL. Membrii echipei dețin experiență relevantă în domeniul dezvoltării rurale, managementului de proiecte, finanțelor și relației cu beneficiarii, contribuind la asigurarea continuității, profesionalismului și conformității procedurale în activitatea GAL-ului.

Pe parcursul celor opt ani de activitate, GAL Lunca Prutului de Jos a demonstrat o capacitate constantă de atragere și gestionare a resurselor financiare, fiind implementate **115 proiecte la nivel local**, cu implicarea reprezentanților tuturor celor **trei sectoare – public, civic și privat**.

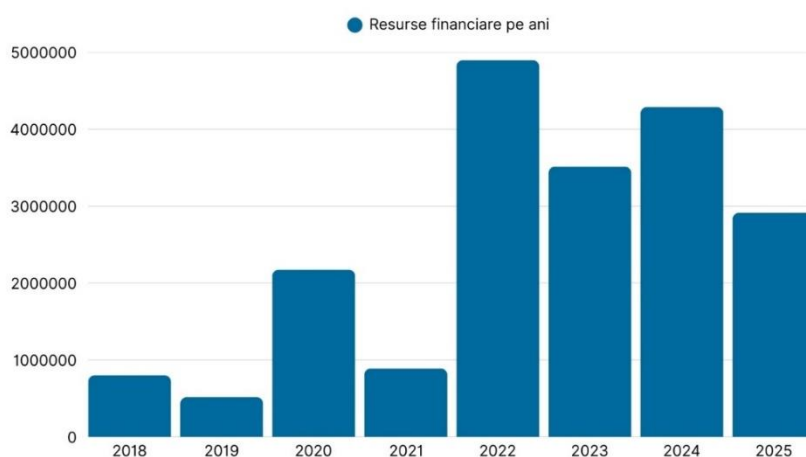

Figura 10. Resurse financiare pe ani (2018-2025), date statistice GAL

Proiectele au vizat domenii-cheie pentru dezvoltarea teritoriului, precum infrastructura publică, sprijinirea afacerilor locale, turismul, meșteșugăritul, educația, incluziunea socială și activizarea comunitară. Valoarea totală a fondurilor atrase în regiune se ridică la peste **20 milioane MDL**, contribuind semnificativ la îmbunătățirea condițiilor de trai și la valorificarea potențialului local.

Un element distinctiv al capacității instituționale a GAL-ului îl constituie **experiența în implementarea multifond**, respectiv gestionarea simultană a mai multor programe și proiecte, cu cerințe diferite de raportare, monitorizare și evaluare. GAL Lunca Prutului de Jos a implementat în paralel **programe de dezvoltare și activizare comunitară** precum *Fondul Granturilor Mici*, *Programul LEADER*, *Fondul de Dezvoltare Rurală*, *Programul EU4Moldova: Regiuni-cheie*, precum și **proiecte proprii ale GAL-ului**, inclusiv *Digital Impact – Focus on Cahul* și *Fondul Inovatorii*. Totodată, GAL-ul a atras resurse financiare și suport instituțional din partea Oficiului Național al Turismului (ONT) și a Consiliului Raional Cahul, diversificând sursele de finanțare și consolidând sustenabilitatea intervențiilor.

Oficiul GAL-ului este funcțional și asigură un cadru adecvat pentru desfășurarea activităților administrative, de informare, consiliere și comunicare cu membrii și beneficiarii. Acesta reprezintă un punct de contact important pentru comunitate și un instrument esențial în procesul de implementare a SDL, inclusiv în organizarea apelurilor de propuneri de proiecte, monitorizarea implementării acestora și raportarea rezultatelor.

Capacitatea de implementare a GAL-ului este susținută și de **rețeaua extinsă de acorduri de cooperare**, care facilitează schimbul de experiență, transferul de bune practici și dezvoltarea de inițiative comune. La nivel național, GAL Lunca Prutului de Jos are acorduri de cooperare cu **GAL Plaiul Codrilor, GAL Stâncile Prutului, GAL Serpentina Nistrului și GAL Colinele Nistrene**. La nivel internațional, GAL-ul colaborează cu **GAL Covurlui (România) și OMD Municipiul Tulcea**, consolidând dimensiunea transfrontalieră a dezvoltării locale.

De asemenea, GAL Lunca Prutului de Jos colaborează cu instituții și organizații relevante la nivel național, precum **ANTRIM (Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern din Moldova), ONT (Oficiul Național al Turismului) și Ministerul Culturii**, parteneriate care contribuie la promovarea potențialului turistic și cultural al regiunii și la integrarea teritoriului GAL în inițiative naționale și regionale de dezvoltare.

Prin resursele umane disponibile, experiența acumulată, capacitatea de implementare multifond, infrastructura organizațională funcțională și parteneriatele consolidate, GAL Lunca Prutului de Jos demonstrează o **capacitate instituțională matură, adecvată și sustenabilă** pentru implementarea eficientă a Strategiei de Dezvoltare Locală și pentru atingerea obiectivelor stabilite pentru perioada de programare.

5.3. Monitorizarea acțiunilor planificate

Asigurarea bunei funcționalități a Grupului de Acțiune Locală (GAL) Lunca Prutului de Jos presupune existența unui mecanism sistemic și riguros de monitorizare a acțiunilor planificate, orientat spre urmărirea funcționării interne a GAL-ului și a proceselor operaționale aferente implementării Strategiei de Dezvoltare Locală.

Monitorizarea reprezintă un proces continuu de colectare și analiză a informațiilor cantitative și calitative privind activitatea GAL-ului, desfășurat prin metode și instrumente specifice, corelate cu entitățile interne implicate. Scopul principal al monitorizării acțiunilor planificate constă în evaluarea eficienței și eficacității funcționării GAL-ului, respectarea procedurilor interne, precum și identificarea timpurie a eventualelor disfuncționalități operaționale.

Procesul de monitorizare a acțiunilor planificate se desfășoară în conformitate cu următoarele principii:

- **Continuitatea**, ca mecanism permanent și flexibil, axat pe stabilirea și urmărirea indicatorilor măsurabili, transferul constant de informații și soluționarea operativă a problemelor identificate;
- **Transparența**, prin asigurarea accesului la informațiile de interes public, corectitudinea datelor și posibilitatea exercitării controlului extern asupra activității GAL-ului;
- **Accesibilitatea**, prin oferirea vizibilității asupra informațiilor publice și facilitarea accesului la date relevante pentru diferite categorii de beneficiari;
- **Nediscriminarea și egalitatea de șanse**, prin garantarea unor condiții echitabile de participare și concurență pentru toți actorii implicați;

- **Participativitatea**, prin menținerea unei relații deschise cu comunitatea și implicarea activă a actorilor locali în procesele decizionale.

Monitorizarea acțiunilor planificate ale GAL Lunca Prutului de Jos se va realiza inclusiv raportat la indicatorii specifici ai cadrului **MEL (Monitorizare, Evaluare și Învățare) aferent abordării LEADER**, care permit urmărirea progresului activităților, a eficienței proceselor interne și a nivelului de implicare a actorilor locali. Indicatorii MEL vor fi utilizați ca instrument complementar de analiză, facilitând colectarea sistematică a datelor relevante, identificarea timpurie a eventualelor deviații de la planificare și ajustarea operativă a acțiunilor, în vederea asigurării unei implementări coerente și eficiente a Strategiei de Dezvoltare Locală.

Responsabilitățile privind monitorizarea acțiunilor planificate revin organelor de conducere și gestiune ale GAL-ului, respectiv Adunarea Generală, Consiliul de Administrație, Comitetul de Selectare, Comisia de Cenzori și organul executiv, care pot desfășura activități de monitorizare internă în funcție de competențele stabilite.

Elemente monitorizare și evaluare	Metode de colectare, analiză și evaluare a datelor	Perioada de colectare	Entități responsabile
MONITORIZARE			
Funcționalitatea organelor GAL (gradul de participare a membrilor GAL la ședințele structurilor de conducere, număr de ședințe, proporționalitatea sectoarelor etc.)	Analiza proceselor verbale, registre de evidență a membrilor GAL	Trimestrial	Echipa executivă GAL
Popularitatea paginilor pe rețelele sociale ale GAL-ului	Analiza datelor statistice	Trimestrial	Echipa executivă GAL
Concursurile de finanțare anunțate	Raport anual	Anual	Echipa executivă GAL
Gradul de valorificare a bugetului	Raport financiar	Anual sau La necesitate	Contabilul-șef GAL Comisia de cenzori
Gradul de deschidere a GAL către beneficiari non-membri	Analiza statistică	Anual	Consiliul de Administrație
Gradul de satisfacție a populației din teritoriul GAL cu privire la funcționalitate	Sondaj sociologic	Anual	Echipa executivă GAL
Integrarea MLIS în activitatea GAL ca instrument central de monitorizare, raportare și transparență.	Introducerea datelor administrative în MLIS Raportarea periodică a beneficiarilor (încărcare documente în MLIS)	Anual	Echipa executivă GAL

Elemente monitorizare și evaluare	Metode de colectare, analiză și evaluare a datelor	Perioada de colectare	Entități responsabile
MONITORIZARE			
	Înregistrarea indicatorilor SDL și MEL		
EVALUARE			
Eficacitatea muncii biroului și organelor GAL	Rapoarte anuale, chestionare pentru membri și beneficiari, fișe de evaluare a training-urilor/seminarelor	Sistemic	Consiliul de Administrație
Evaluarea concursurilor de finanțare	Rapoarte narative și financiare ale proiectelor	Conform graficelor	Directorul GAL
Evaluarea angajaților	Fișe de evaluare; chestionarea membrilor GAL	Anual	Consiliul de Administrație
Eficacitatea promovării activității GAL-ului	Analiza datelor statistice	Anual	Echipa executivă GAL
Eficacitatea proceselor de mobilizare comunitară	Analiza numărului, diversității aplicațiilor și rata de participare la apelurile locale	Anual	Consiliul de Administrație
Cooperarea cu GAL-urile din RM și internaționale	Înregistrarea și dezvoltarea parteneriatelor	Anual	Consiliul de Administrație

5.4. Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei de dezvoltare locală

Monitorizarea și evaluarea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală constituie un proces distinct, cu accent pe analiza progresului, rezultatelor și impactului intervențiilor prevăzute în SDL asupra dezvoltării teritoriale a regiunii GAL Lunca Prutului de Jos.

Monitorizarea implementării SDL presupune urmărirea sistematică a stadiului de realizare a activităților și proiectelor finanțate, verificarea conformității acestora cu obiectivele și măsurile strategice aprobate, precum și colectarea datelor necesare evaluării performanței. Datele obținute prin monitorizare stau la baza procesului de evaluare, care compară progresul realizat cu obiectivele, indicatorii și rezultatele planificate.

Evaluarea implementării SDL poate fi realizată intern sau cu implicarea experților externi și poate îmbrăca diferite forme: ex-ante, continuă, ex-post sau ad-hoc, în funcție de necesitățile identificate.

Scopul evaluării este de a aprecia impactul real al SDL asupra dezvoltării locale și de a fundamenta eventuale ajustări ale obiectivelor, măsurilor, indicatorilor sau instrumentelor de intervenție.

Responsabilitățile privind monitorizarea și evaluarea progresului implementării SDL sunt împărțite între organele GAL și, la necesitate, experți sau organizații abilitate, având în vedere următoarele aspecte:

- gradul de atingere a obiectivelor și indicatorilor SDL;
- gradul de executare a bugetului și utilizarea eficientă a resurselor financiare;
- eficiența criteriilor de selecție a proiectelor;
- nivelul de implementare și sustenabilitatea proiectelor în etapa post-implementare;
- impactul proiectelor asupra comunității și dezvoltării teritoriale.

Prin aceste mecanisme, GAL Lunca Prutului de Jos asigură o implementare responsabilă, transparentă și orientată spre rezultate a Strategiei de Dezvoltare Locală.

Elemente monitorizare și evaluare	Surse și metode de colectare a datelor	Perioada de colectare/evaluare	Structuri responsabile
Gradul de atingere a obiectivelor și indicatorilor SDL	Datele chestionării anuale	Anual	Echipa executivă GAL
Gradul de executare a bugetului	Raport financiar; resurse suplimentare atrase	Conform graficului	Echipa executivă GAL
Eficiența criteriilor de selecție a proiectelor	Chestionarea membrilor Comisiei de selectare; fișe de evaluare a beneficiarilor și proiectelor	Conform graficului	Consiliul de Administrație
Gradul de implementare a proiectelor în curs	Discuții directe cu beneficiarii; verificări de control la fața locului; sondaje intermediare	Conform graficului	Echipa executivă GAL
Nivelul de dezvoltare a proiectelor post-implementare	Discuții directe cu beneficiarii; verificări de control; evaluare externă	Conform graficului	Echipa executivă GAL / Reprezentanți structuri financiare
Evaluarea finală a proiectelor și indicatorilor SDL	Rapoarte finale, registre completate, statistici consolidate	Evaluare intermediară și finală	Echipa executivă GAL, Consiliul de Administrație, structuri de finanțare

5.5. Descrierea procesului de comunicare

Procesul de comunicare în cadrul GAL și în implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL) reprezintă un element esențial pentru transparență, implicarea comunității și coordonarea eficientă a tuturor actorilor locali. Comunicarea are rolul de a facilita transmiterea informațiilor între organele GAL, beneficiari, autorități publice, organizații partenere și comunitatea locală, asigurând o bună înțelegere a obiectivelor, măsurilor și rezultatelor SDL.

Procesul de comunicare este planificat și structurat astfel încât să fie continuu, transparent, accesibil, participativ și adaptat nevoilor diferitelor categorii de public. Principalele componente ale procesului sunt:

1. Comunicarea internă

Comunicarea între organele GAL (Adunarea Generală, Consiliul de Administrație, Comitetul de Selectare, Comisia de Cenzori și organul executiv) asigură coordonarea activităților, monitorizarea progresului și luarea deciziilor în timp util. Aceasta include:

- Organizarea de ședințe periodice și întâlniri de lucru;
- Distribuirea rapoartelor de monitorizare și evaluare;
- Utilizarea mijloacelor electronice (email, platforme interne) pentru transmiterea documentelor și informațiilor relevante;
- Consultări și schimb de opinii între membrii organelor GAL pentru optimizarea proceselor și soluționarea rapidă a problemelor.

2. Comunicarea externă

Comunicarea cu actorii externi – beneficiari, comunitatea locală, autorități publice și parteneri – urmărește informarea corectă și completă cu privire la obiectivele SDL, oportunitățile de finanțare și rezultatele proiectelor. Aceasta se realizează prin:

- Publicarea de informații pe site-ul GAL și paginile de social media;
- Organizarea de întâlniri publice, sesiuni de informare și consultări cu cetățenii;
- Transmiterea de comunicate de presă și newslettere periodice;
- Asigurarea unui sistem de feedback prin care beneficiarii și comunitatea pot adresa întrebări sau sugestii.

3. Principii aplicate în comunicare

Procesul de comunicare se desfășoară respectând principii esențiale:

- *Transparență* – accesul la informații de interes public și asigurarea corectitudinii datelor;
- *Participare* – implicarea activă a comunității și a actorilor locali în procesul decizional și în monitorizarea proiectelor;
- *Accesibilitate* – adaptarea limbajului, mijloacelor și formatelor pentru a fi ușor de înțeles de toate categoriile de public;
- *Nediscriminare și egalitate de șanse* – garantarea accesului la informații și oportunități pentru toate categoriile sociale, indiferent de gen, vârstă, etnie sau dizabilități;
- *Feedback și dialog* – promovarea unui schimb continuu de opinii și sugestii între GAL și comunitate.

4. Instrumente și metode de comunicare

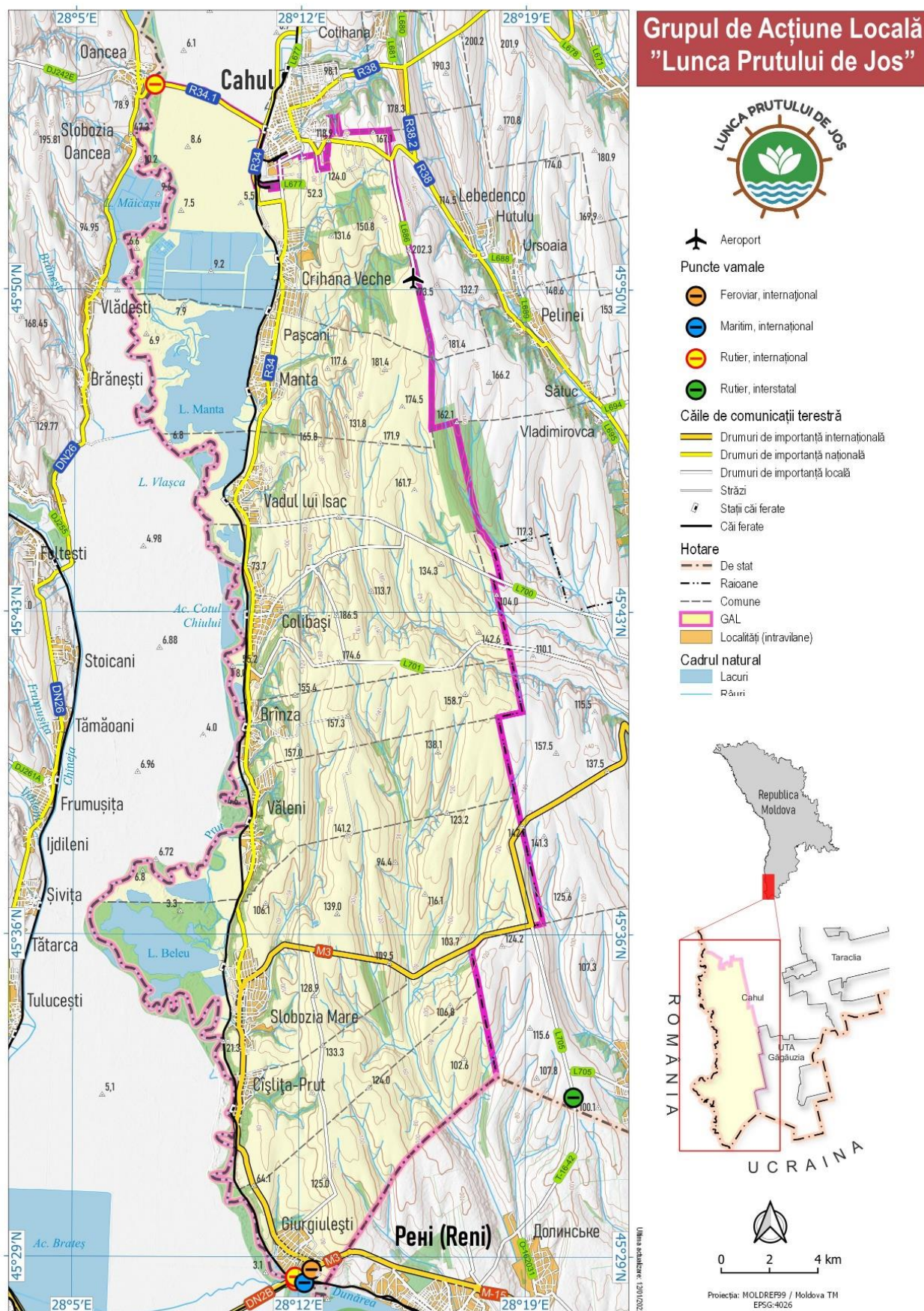
Pentru a asigura o comunicare eficientă, GAL utilizează o gamă variată de instrumente și metode, precum:

- Platforme online (website, social media, newslettere);
- Documente oficiale, rapoarte, ghiduri și broșuri informative;
- Evenimente publice, seminare, workshop-uri și întâlniri tematice;
- Consultări directe cu beneficiarii proiectelor și reprezentanții comunității;
- Analiza statistică a vizibilității și impactului comunicării pentru îmbunătățirea continuă a strategiilor de informare.

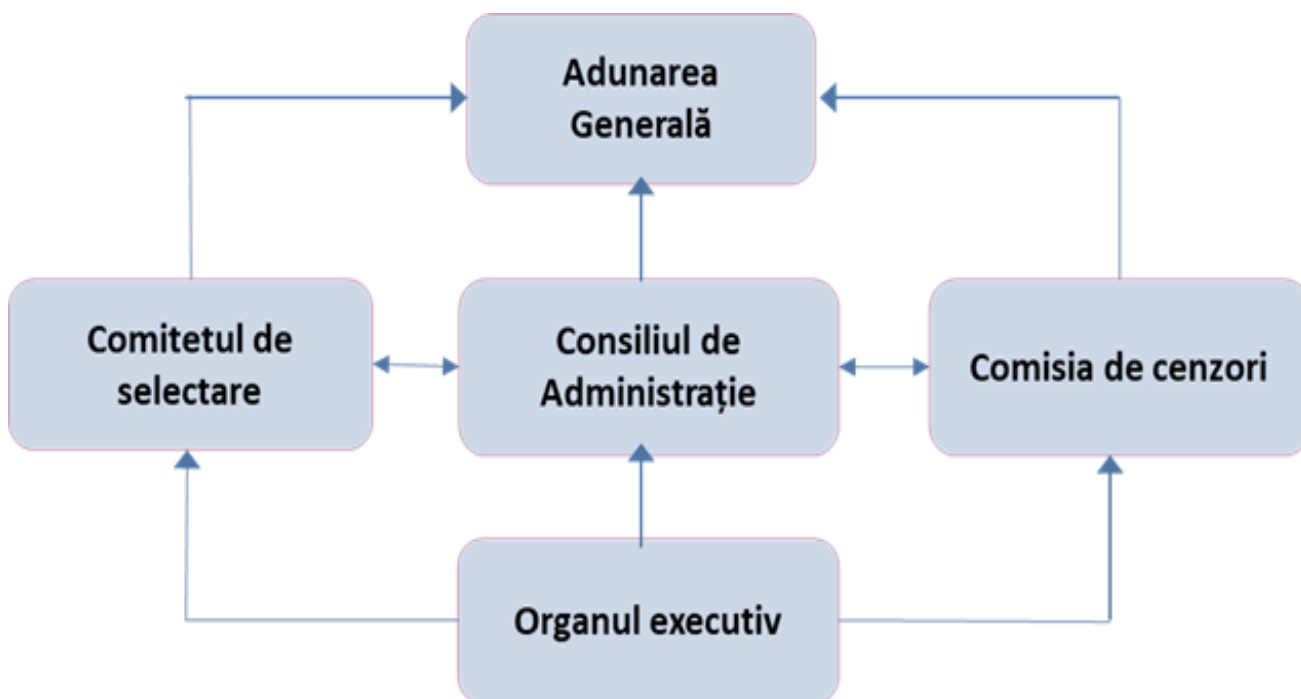
Prin implementarea unui proces de comunicare bine structurat și participativ, GAL asigură creșterea gradului de transparență, implicarea activă a comunității și eficiența implementării Strategiei de Dezvoltare Locală, consolidând totodată încrederea publicului și partenerilor în funcționarea instituției.

ANEXE:

1. Harta unităților administrativ-teritoriale din componența GAL

2. Structura organizatorică a GAL

3. Planul financiar al strategiei de dezvoltare locală

Planul Financiar al Grupului de Acțiune Locală „Lunca Prutului de Jos”												
Total pentru perioada 2026-2030 din FNDAMR												12.000.000 MDL
Total pentru perioada 2026-2030 din alte surse												1.000.000 MDL
Obiectiv General 1 Consolidarea economiei locale prin dezvoltarea lanțurilor valorice scurte și diversificarea activităților generatoare de venit	Anii	Sectorul	2026-2027		2028-2029		2030		Total 2026-2030		Sursa de finanțare (FNDAMR, alte fonduri, inclusiv internaționale)	Modalitatea de implementare
	Denumirea Indicatorului de realizare		Numărul minim de proiecte	Sprijin planificat în MDL	Numărul minim de proiecte	Sprijin planificat în MDL	Numărul minim de proiecte	Sprijin planificat în MDL	Numărul minim de proiecte	Sprijin planificat în MDL		
Obiectiv specific 1.1. Dezvoltarea antreprenoriatului și sectorului de producere, cu accent pe afacerile de familie și pe grupurile subreprezentate												
Măsura 1.1.1. Sprijin pentru dezvoltarea agriculturii, cu accent pe exploatații mici, afaceri de familie și întreprinderi gestionate de tineri, femei și alte categorii cu participare redusă	• Nr. proiectelor agricole finanțate și număr de beneficiari sprijiniți, cu evidențierea ponderii femeilor, tinerilor și persoanelor revenite din diaspora	A	2	400.000	1	300.000	2	400.000	5	1.100.000	FNDAMR și alte fonduri	CA, CD
Măsura 1.1.2. Suport pentru servicii în agricultură și activități de procesare, inclusiv dezvoltarea lanțului agroalimentar	• Nr. proiectelor de procesare/ prelucrare susținute	A	3	600.000	5	1.000.000	0	0	8	1.600.000	FNDAMR și alte fonduri	CA, CD
Indicatori de rezultat (Obiectiv specific 1.1)												
Nr. de exploatații agricole nou-înființate									3			
Nr. de întreprinderi agricole care și-au extins /dezvoltat activitatea									10			
Nr. de femei, tineri și persoane revenite din diaspora susținute									6			
Nr. de echipamente și/sau utilaje achiziționate și puse în funcțiune									8			
Nr. locuri de muncă nou-create prin proiecte LEADER									5			
Nr. produse locale create/ dezvoltate prin proiecte LEADER									5			

Obiectiv specific 1.2. Diversificarea economiei rurale prin consolidarea turismului și inițiativelor neagricole cu potențial sporit												
Măsura 1.2.1. Sprijin pentru dezvoltarea sectorului turistic și pentru activități de punere în valoare a creației artisanale și identității locale	• Nr. proiectelor și entități sprijinite în sectorul turistic și artisanal (turism, meșteșugărit, promovarea identității locale)	A/P/C	3	600.000	3	600.000	2	400.000	8	1.600.000	FNDAMR și alte fonduri	CA, CD
Măsura 1.2.2. Finanțarea activităților neagricole, inclusiv a celor cu potențial de integrare economică a tinerilor, femeilor, persoanelor revenite și altor categorii sociale cu risc de marginalizare	• Nr. proiectelor neagricole sprijinite și beneficiari susținuți, cu evidențierea ponderii femeilor, tinerilor și persoanelor revenite	A	2	400.000	2	500.000	1	200.000	5	1.100.000	FNDAMR și alte fonduri	CA, CD
Indicatori de rezultat (Obiectiv specific 1.2)												
Nr. produse locale create/dezvoltate prin proiecte LEADER									5			
Nr. afaceri/organizații locale susținute									13			
Nr. de locuri de muncă create sau menținute în sectorul turistic și în activitățile conexe									15			
Nr. locuri de muncă nou-create prin proiecte LEADER									6			
TOTAL OBIECTIV GENERAL 1			10	2.000.000	11	2.400.000	5	1.000.000	26	5.400.000	FNDAMR și alte fonduri	CA, CD
Obiectiv General 2 Îmbunătățirea calității vieții prin servicii publice locale accesibile, infrastructură comunitară modernizată și parteneriate avantajoase	Anii	Sectorul	2026-2027		2028-2029		2030		Total 2026-2030		Sursa de finanțare (FNDAMR, alte fonduri, inclusiv internaționale)	Modalitatea de implementare
	Denumirea indicatorului		Numărul minim de proiecte	Sprijin planificat în MDL	Numărul minim de proiecte	Sprijin planificat în MDL	Numărul minim de proiecte	Sprijin planificat în MDL	Numărul minim de proiecte	Sprijin planificat în MDL		
Obiectiv specific 2.1. Dezvoltarea serviciilor publice și a infrastructurii comunitare pentru acces mai bun și condiții de trai mai bune												
Măsura 2.1.1. Sprijin pentru îmbunătățirea utilităților, serviciilor și infrastructurii comunitare (instituții	• Nr. proiectelor de infrastructură comunitară și servicii publice implementate	P/C	3	600.000	2	500.000	2	400.000	7	1.500.000	FNDAMR și alte fonduri	CA, CD

educaționale, medicale, sociale, culturale și administrative), inclusiv amenajări ale spațiilor publice, pentru creșterea accesului și calității acestora												
Măsura 2.1.2. Sprijin pentru proiecte realizate prin cooperare pentru îmbunătățirea calității vieții și aplicarea de soluții comune la probleme locale	• Nr proiectelor cu impact social finanțate la nivelul comunității	P/C	1	200.000	1	300.000	0	0	2	500.000	FNDAMR și alte fonduri	CA, CD
Indicatori de rezultat (Obiectiv specific 2.1)												
Nr. de proiecte finanțate pentru modernizarea infrastructurii comunitare									7			
Nr. de instituții publice renovate/dotate									7			
Nr. servicii publice create/îmbunătățite									5			
Nr. beneficiari direcți									4.000			
Nr. de parteneriate funcționale create sau consolidate									2			
Nr. de inițiative de cooperare continuate sau replicate									2			
Obiectiv specific 2.2. Consolidarea incluziunii sociale și a coeziunii comunitare prin implicare civică, protejarea sănătății și conservarea patrimoniului cultural, istoric și natural												
Măsura 2.2.1. Suport pentru inițiative ce vizează implicarea civică, mobilizarea populației și participare incluzivă pentru orice categorii de vârstă	• Nr. proiectelor de incluziune implementate	P/C	1	200.000	1	300.000	0	0	2	500.000	FNDAMR și alte fonduri	CA, CD
Măsura 2.2.2. Atragerea investițiilor în domeniul culturii, artelor și sportului pentru promovarea tradițiilor locale și a modului sănătos de viață	• Nr. proiectelor și activități implementate în domeniul culturii, artelor, sportului și educației comunitare	A/P/C	3	600.000	2	500.000	0	0	5	1.100.000	FNDAMR și alte fonduri	CA, CD
Indicatori de rezultat (Obiectiv specific 2.2)												
Nr. de persoane implicate activ în inițiative civice și procese participative									100			
Nr. de noi grupuri de inițiativă/structuri civice consolidate sau formalizate									2			
Gradul de incluziune a categoriilor vulnerabile în activități comunitare									5%			
Nr. persoane din grupuri țintă implicate/beneficiare									200			
Nr. obiectivelor de patrimoniu local cultural create/restaurate/conservate									3			
Nr. meșteșugari/ ansambluri/ actori culturali activi care își mențin sau își extind activitatea									5			
TOTAL OBIECTIV GENERAL 2			8	1.600.000	6	1.600.000	2	400.000	16	3.600.000	FNDAMR și alte fonduri	CA, CD

Obiectiv General 3 Tranziția verde și reziliența comunităților prin eficiență energetică, resurse regenerabile, protecția mediului și economie circulară	Anii	Sectorul	2026-2027		2028-2029		2030		Total 2026-2030		Sursa de finanțare (FNDAMR, alte fonduri, inclusiv internaționale)	Modalitatea de implementare
	Denumirea Indicatorului de realizare		Numărul minim de proiecte	Sprijin planificat în MDL	Numărul minim de proiecte	Sprijin planificat în MDL	Numărul minim de proiecte	Sprijin planificat în MDL	Numărul minim de proiecte	Sprijin planificat în MDL		
Obiectiv specific 3.1. Eficiență energetică și energie din surse regenerabile pentru reducerea costurilor și a emisiilor												
Măsura 3.1.1. Promovarea abordării „sat inteligent” prin implementarea de soluții de eficiență energetică și utilizarea resurselor regenerabile	• Nr. proiectelor verzi finanțate care integrează soluții de eficiență energetică	A/P/C	0	0	2	500.000	2	400.000	4	900.000	FNDAMR și alte fonduri	CA, CD
Măsura 3.1.2. Sprijin pentru modernizarea clădirilor de utilitate publică, inclusiv reabilitarea energetică și termică	• Nr. proiectelor de reabilitare energetică și termică a clădirilor publice	P/C	3	600.000	2	500.000	2	400.000	7	1.500.00	FNDAMR și alte fonduri	CA, CD
Indicatori de rezultat (Obiectiv specific 3.1)												
Nr. de instituții/entități care aplică soluții „smart”									4			
Capacitate instalată din surse regenerabile (kW)									40			
Nr. de soluții/tehnologii inovatoare adoptate prin proiecte LEADER									4			
Nr. de clădiri eficientizate energetic și/sau termic									7			
Reducerea consumului energetic al clădirilor modernizate (%)									30%			
Obiectiv specific 3.2. Protecția mediului, managementul deșeurilor și reziliență climatică prin soluții circulare și practici sustenabile												
Măsura 3.2.1. Suport pentru acțiuni de protecție a mediului și managementul deșeurilor	• Nr. proiectelor finanțate în domeniul mediului (proiecte investiționale, campanii de conștientizare)	P/C	3	600.000	2	500.000	0	0	5	1.100.000	FNDAMR și alte fonduri	CA, CD

Măsura 3.2.2. Susținerea financiară a proiectelor bazate pe elemente de economie circulară și măsuri de adaptare climatică	• Nr. proiectelor finanțate în domeniul economiei circulare și al adaptării la schimbările climatice	A/P/C	0	0	1	300.000	1	200.000	2	500.000	FNDAMR și alte fonduri	CA, CD
Indicatori de rezultat (Obiectiv specific 3.2)												
Nr. de localități/instituții care aplică practici îmbunătățite de management al deșeurilor									5			
Creșterea gradului de conștientizare a populației privind protecția mediului									10%			
Nr. de entități care aplică practici de economie circulară (reutilizare, reciclare, valorificare secundară a resurselor)									2			
Nr. de soluții de adaptare climatică implementate									5			
TOTAL OBIECTIV GENERAL 3			6	1.200.000	7	1.800.000	5	1.000.000	18	4.000.000	FNDAMR și alte fonduri	CA, CD
TOTAL OBIECTIVE GENERALE			24	4.800.000	24	5.800.000	12	2.400.000	60	13.000.000		

4. Planul de comunicare

Perioada	Activități	Scopul activității	Grup țintă	Instrumente	Rezultat / Impact
COMUNICARE INTERNĂ					
Lunar	Comunicări între membrii Consiliului de Administrație, monitorizarea implementării SDL	Creșterea eficienței și transparenței activității, consolidarea coeziunii între membrii Consiliului	Membrii Consiliului de Administrație	- Grupuri de comunicare (viber, whatsapp, messenger) - Întâlniri de lucru/ conferințe video - Prezentarea rezultatelor monitorizării proiectelor și rapoartelor consolidate	- Funcționalitatea și eficiența Consiliului - Spirit de echipă consolidat - Transparență și accesibilitate informațională - Împărtășirea scopurilor și obiectivelor
Minim o dată pe trimestru/ la necesitate	Comunicarea între Adunarea Generală, Comitetul de Selectare și Comisia de Cenzori	Creșterea eficienței și transparenței activității, consolidarea coeziunii între membrii organelor	Membrii Adunării Generale, Comitetului de Selectare, Comisiei de Cenzori	- Grupuri de comunicare (viber, whatsapp, messenger) - Întâlniri de lucru/ conferințe video	- Funcționalitatea organelor - Spirit de echipă consolidat - Transparența informațiilor - Împărtășirea scopurilor și obiectivelor
Proces permanent	Monitorizarea activității GAL și implementarea SDL	Adaptarea SDL la schimbări, creșterea transparenței acțiunilor GAL	Organul executiv, alte organe GAL	- Întâlniri de lucru ale organelor GAL - Prezentarea rezultatelor implementării SDL - Raportare periodică	- Identificarea problemelor și soluțiilor - Direcția unică a acțiunilor organelor GAL - Îmbunătățirea calității SDL - Transparența și accesibilitatea informațiilor
Minim o dată pe an	Prezentarea raportului anual al GAL (inclusiv Comisia de Cenzori)	Aprobarea raportului anual de activitate	Adunarea Generală, Consiliul de Administrație, Comitetul de Selectare, Comisia de	- Ședințe oficiale ale organelor GAL	- Raportul anual al GAL aprobat - Raportul Comisiei de Cenzori aprobat - Elaborarea rapoartelor anuale ale organelor GAL

Perioada	Activități	Scopul activității	Grup țintă	Instrumente	Rezultat / Impact
			Cenzori, Organul executiv		
COMUNICARE EXTERNĂ					
Trimestrul I, II	Campanie de informare privind SDL	Informarea comunității despre GAL, SDL și modalitatea de sprijin	Locuitorii teritoriului GAL, potențiali beneficiari	- Anunțuri pe panourile instituțiilor publice - Articole în presa locală/regională - Pagini Facebook / website GAL și membri - Newsletter GAL - Afișe informative - Întâlniri online/offline, sesiuni de informare, conferințe, seminare - Materiale promoționale	- Crearea legăturilor între GAL și comunități - Acorduri de parteneriat - Baza de date a potențialilor beneficiari completată
Trimestrul I, II	Campania de informare privind Apelul local de finanțare	Informarea potențialilor beneficiari despre regulile de participare, depunerea cererilor, criterii și modalități de finanțare	Toți potențialii beneficiari	- Sesiuni de informare, ateliere, mentorat - Întâlniri cu cetățenii - Prezentări de manageri GAL și Comitetul de Selectare - Pliante, articole în presa locală/regională - Materiale promoționale	- Deschiderea GAL către toate sectoarele și grupurile sociale - Promovarea și implementarea proiectelor intersectoriale
Trimestrul I, III	Campanie de promovare a rezultatelor proiectelor implementate	Promovarea imaginii GAL și motivarea potențialilor beneficiari	Toți potențialii beneficiari, în special antreprenori, agricultori,	- Reportaje/interviuri pe media locală/regională/națională	- Creșterea vizibilității GAL - Încredere din partea comunității - Motivarea potențialilor

Perioada	Activități	Scopul activității	Grup țintă	Instrumente	Rezultat / Impact
			ONG-uri, cetățeni	- Articole în presa locală/regională - Pagini Facebook/website GAL și membri - Pliante, afișe	beneficiari pentru următorul apel
Trimestrul IV	Consultări publice	Implicarea cetățenilor în consultarea rapoartelor anuale și planului de activitate	Cetățeni, membri GAL	- Rapoarte de activitate - Planul de activitate	- Creșterea transparenței activităților GAL - Analiza propunerilor și recomandărilor comunității
Trimestrul IV	Sondaj sociologic	Identificarea problemelor de comunicare și generarea de soluții de îmbunătățire	Rezidenți GAL, membri GAL, beneficiari direcți și indirecti	Chestionare	- Identificarea problemelor de comunicare - Identificarea soluțiilor - Implicarea cetățenilor în îmbunătățirea proceselor GAL

5. Model de Fișă de monitorizare a proiectelor

Fișa de monitorizare a proiectelor reprezintă un instrument operațional utilizat de Grupul de Acțiune Locală pentru urmărirea sistematică a implementării proiectelor finanțate prin Strategia de Dezvoltare Locală. Prin intermediul acesteia sunt analizate progresul fizic și financiar al fiecărui proiect, respectarea termenelor de execuție, gradul de realizare a obiectivelor și indicatorilor asumați, precum și eventualele dificultăți apărute pe parcursul implementării.

Documentul este actualizat periodic de echipa executivă a GAL și constituie baza pentru raportările interne, dialogul permanent cu beneficiarii și evaluarea globală a progresului SDL. Utilizarea acestui instrument contribuie la consolidarea transparenței, la gestionarea responsabilă a resurselor financiare și la respectarea principiilor abordării LEADER, în conformitate cu prevederile HG nr. 277/2022.

A. DATE GENERALE ALE PROIECTULUI

Element	Descriere
Denumirea proiectului	
Codul proiectului	
Beneficiar	
Localitatea / UAT	
Încadrarea în SDL (OG / OS / MS)	
Data aprobării proiectului	
Perioada de implementare	

Responsabil monitorizare (GAL)	
--------------------------------	--

B. DATE FINANCIARE

Indicator	Valoare (MDL)
Buget total aprobat	
Contribuția FNDAMR	
Contribuția beneficiarului	
Cheltuieli efectuate până la data monitorizării	
Grad de execuție financiară (%)	

C. PROGRESUL IMPLEMENTĂRII

Aspect monitorizat	Status	Observații
Activități planificate realizate		
Respectarea calendarului		
Respectarea bugetului		
Respectarea condițiilor contractuale		
Probleme întâmpinate		

D. INDICATORI DE REZULTAT

Indicator	Țintă SDL	Realizat la data monitorizării

E. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Concluzii	Recomandări / Măsurile propuse